



UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

Școala Doctorală de Științe Sociale

Domeniul de doctorat: FINANȚE

TEZĂ DE DOCTORAT

**PERFORMANȚA GESTIONĂRII FONDURILOR
PUBLICE LOCALE
ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII SUSTENABILE**

Doctorand:

Virgil CANDALE

Conducător doctorat:

Prof. univ. dr. habil. Camelia OPREAN-STAN



INTRODUCERE.....	6
CAPITOLUL 1. ABORDĂRI TEORETICE ȘI PRACTICE CU PRIVIRE LA BUGETELE LOCALE.....	21
1.1. Aspecte conceptuale și cadrul de reglementare privind bugetele locale.....	21
1.2. Tipologia bugetării locale.....	23
1.3. Principii bugetare locale generale și procesul bugetar local în România....	25
1.4. Mecanismul financiar al alocării resurselor publice în profil teritorial și echilibrarea bugetelor locale.....	29
1.5. Asigurarea sustenabilității financiare a bugetelor locale.....	35
1.5.1. Conceptul de sustenabilitate financiară la nivelul bugetelor locale.....	35
1.5.2. Modalități de măsurare a sustenabilității financiare.....	37
1.5.3. Factorii determinați ai sustenabilității financiare.....	39
1.6. Constrângeri și oportunități bugetare în asigurarea fondurilor publice locale.....	42
1.7. Rolul auditului public extern asupra gestionării fondurilor publice locale din România.....	45
1.8. Concluzii preliminare.....	51
CAPITOLUL 2. ANALIZA COMPARATIVĂ A BUGETELOR LOCALE LA NIVELUL UNUI EȘANTION DE ȚĂRI UE	52
2.1. Considerații introductive.....	52
2.2. Analize structurale ale indicatorilor bugetari.....	53

2.2.1. Veniturile agregate ale bugetelor locale ca pondere în veniturile publice generale.....	54
2.2.2. Cheltuielile agregate ale bugetelor locale ca pondere în cheltuielile publice generale.....	55
2.2.3. Soldul bugetar agregat al bugetelor locale ca pondere în PIB-ul național nominal.....	57
2.2.4. Analiza structurii veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale.....	58
2.3. Situația datoriei publice locale comparativ cu datoria publică totală.....	66
2.3.1. Analiza influenței datoriei publice locale asupra datoriei publice totale	68
2.3.2. Studiu de impact al datoriei publice locale asupra datoriei publice totale la nivelul UE.....	70
2.4. Concluzii preliminare.....	75
CAPITOLUL 3. INTERVENȚIONISMUL PUBLIC ȘI PERFORMANȚA BUGETARĂ ÎN SECTORUL PUBLIC	77
3.1. Perspective teoretice și empirice ale intervenționismului public în economie.....	77
3.1.1. Considerații legate de justificarea intervenției publice în economie.....	77
3.1.2. Analiza comparativă a gradului de intervenție al autorităților locale la nivelul Uniunii Europene	84
3.1.3. Fondul de rezervă bugetară al statului – instrument de intervenție publică pentru acoperirea cheltuielilor urgente sau neprevăzute.....	88
3.2. Performanța bugetară în sectorul public.....	92
3.2.1. Definirea conceptului de performanță bugetară.....	92

3.2.2. Eficiență, eficacitate și efecte de tip output și outcome în evaluarea performanței	93
3.2.3. Modalități și condiții de măsurare a performanței bugetare sustenabile în sectorul public	104
3.3. Evaluarea performanței bugetare locale: sisteme de măsurare, dificultăți și propuneri.....	106
3.4. Concluzii preliminare.....	111
CAPITOLUL 4. ANALIZA IMPACTULUI DESCENTRALIZĂRII LOCALE ASUPRA CALITĂȚII SERVICIILOR PUBLICE ÎN ȚĂRILE MEMBRE ALE UE.....	113
4.1. Considerații introductive.....	113
4.2. Repere teoretice și analiza literaturii de specialitate.....	116
4.3. Descrierea datelor și a indicatorilor.....	118
4.4. Metodologia de cercetare.....	122
4.5. Rezultate obținute și discuții.....	125
4.5.1. Teste ale rădăcinii unitare.....	125
4.5.2. Aplicarea modelului de regresie panel și interpretarea rezultatelor	126
4.5.3. Aplicarea modelului panel prag și interpretarea rezultatelor.....	137
4.6. Concluzii preliminare.....	141
CAPITOLUL 5. CONSIDERAȚII TEORETICE ȘI STUDII EMPIRICE PRIVIND DEZVOLTAREA REGIONALĂ SUSTENABILĂ	145
5.1. Concepte, modele și principii ale dezvoltării regionale.....	145
5.2. Analiza disparităților regionale la nivelul UE.....	148

5.3. Dezvoltarea regională sustenabilă – concepte, disparități și mecanisme financiare.....	155
5.4. Asigurarea și alocarea fondurilor publice locale – implicații asupra strategiilor de dezvoltare sustenabilă la nivelul regiunilor României.....	165
5.5. Concluzii preliminare.....	170
CAPITOLUL 6. PERFORMANȚA GESTIONĂRII FONDURILOR PUBLICE LOCALE ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII SUSTENABILE .172	
6.1. Propuneri de indicatori de evaluare a performanței gestionării fondurilor publice locale și a dezvoltării sustenabile la nivel local.....	172
6.1.1. Obiectivele și relevanța indicatorilor de evaluare a performanței gestionării fondurilor publice locale.	172
6.1.2. Obiectivele și relevanța indicatorilor de evaluare a dezvoltării sustenabile la nivel local.....	177
6.2. Analiza indicatorilor de evaluare a performanței gestionării fondurilor publice locale și a dezvoltării sustenabile la nivelul municipiilor din România.....	179
6.2.1. Analiza comparativă a datelor referitoare la performanța gestionării fondurilor publice locale.....	180
6.2.2. Analiza comparativă a datelor referitoare la gradul de dezvoltare sustenabilă locală.....	191
6.3. Propunerea unui indice compozit pentru evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile la nivelul municipiilor din România.....	200
6.3.1. Metodologia de cercetare	200
6.3.2. Evaluarea și interpretarea rezultatelor	204

6.3.3. Verificarea robusteții modelului	207
6.4. Concluzii preliminare.....	212
SINTEZA CONCLUZIILOR, CONTRIBUȚILOR PERSONALE ȘI DEZVOLTĂRI ULTERIOARE.....	213
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	229
LISTA ABREVIERILOR	246
LISTA TABELELOR.....	247
LISTA FIGURILOR.....	250
LISTA GRAFICELOR	251
LISTA ANEXELOR.....	253
ANEXE.....	256

Cuvinte cheie: *bugete locale, autorități publice locale, indicatori bugetari, performanță bugetară publică, eficiență, eficacitate, descentralizare locală, calitatea serviciilor publice, dezvoltare regională, dezvoltare sustenabilă, studii econometrice*

INTRODUCERE

Motivația alegerii temei, actualitatea și importanța acesteia

Fondurile publice locale și gestionarea acestora constituie un subiect important pentru finanțisti, atât teoreticieni cât și practicieni, acesta fiind abordat într-o multitudine de lucrări de specialitate și cercetări științifice. Identificarea unor modalități de îmbunătățire a gestionării fondurilor publice locale este mereu de actualitate, datorită rolului și importanței acestora în funcționarea autorităților locale și în creșterea calității serviciilor oferite cetățenilor, precum și a nevoii de adaptare continuă, odată cu progresul. Autoritățile locale sunt considerate ca fiind cele mai apropiate de cetățeni, astfel că este necesar să cunoască nevoile comunităților și să răspundă acestora prin furnizarea de bunuri și servicii publice adecvate și adaptate cerințelor cetățenilor și evoluției tehnologiei, în conformitate cu atribuțiile lor. În contextul amplificării corupției în utilizarea fondurilor publice, fenomen care generează o scădere semnificativă a încrederii cetățenilor în capacitatea autorităților publice, opinia publică și-a focalizat atenția asupra modului de gestionare a resurselor publice, inclusiv de către autoritățile locale, având în vedere și faptul că bugetele locale reprezintă o componentă importantă a sistemului bugetar general consolidat al statului, atât din punct de vedere al volumului indicatorilor bugetari, cât și din punct de vedere al tipului de constituire și de administrare a resurselor, fiind a doua componentă majoră a acesteia. Din această perspectivă, considerăm faptul că pe de o parte, o bună gestionare a fondurilor publice locale, iar pe de altă parte, sustenabilitatea financiară necesară realizării dezvoltării durabile la nivel local, asigură deopotrivă premisele îndeplinirii nevoilor comunităților, *motivație* care a determinat alegerea prezentei teme de cercetare.

Totodată, plecând de la deviza “planificăm global, acționăm local”, *actualitatea temei de cercetare* este justificată de rolul important care revine bugetelor locale în procesul de realizare a dezvoltării sustenabile, luând în considerare constrângerile bugetare tot mai mari cu care se confruntă bugetele publice, insuficiența resurselor financiare necesare pentru executarea schemelor de dezvoltare, plecând de la nivelul local al autorităților publice și extinzându-se până la nivelul integrat al Uniunii Europene.

Așadar, având în vedere faptul că o provocare vine de la nivelul structurilor autorităților locale, iar insuficiența gestionării fondurilor publice locale în condiții de performanță poate conduce la lipsă de coerență între politicile de dezvoltare sustenabilă implementate la nivel local și cele de la nivel național, apreciem că îmbunătățirea performanței bugetare la scară locală ajută la realizarea obiectivelor, inclusiv ale dezvoltării sustenabile, la niveluri administrative superioare.

Importanța temei de cercetare rezidă în faptul că importanța bugetelor locale crește pe măsura accelerării proceselor de descentralizare de la nivelul României și nu numai. Cu cât o țară este mai descentralizată, cu atât rolul și importanța bugetelor locale sunt mai importante. În funcție de implicarea cu care autoritățile locale își realizează veniturile, dar și de economicitatea, eficiența și eficacitatea efectuării cheltuielilor, aceste demersuri se reflectă în impactul asupra bugetului general consolidat al statului și al calității serviciilor publice furnizate cetățenilor. Demersul nostru științific este susținut de faptul că gestionarea performantă a fondurilor publice locale creează spațiul necesar realizării dezvoltării sustenabile, autoritățile locale având o contribuție ridicată în atingerea obiectivelor acesteia. Conceptul de dezvoltare sustenabilă (sau durabilă) cunoaște o largă utilizare, iar în prezent societatea se dezvoltă prin aplicarea principiilor acesteia: industria sau agricultura trebuie să se dezvolte sustenabil, cercetarea trebuie să susțină dezvoltarea sustenabilă, resursele naturale sau de alt fel trebuie utilizate rațional, etc. Ca principiu, dezvoltarea sustenabilă este necesar a fi realizată în toate domeniile de activitate și în toate formele de organizare. În acest sens, dezvoltarea sustenabilă constituie un subiect permanent prezent pe agenda mondială, europeană, regională, ajungând până la nivelul autorităților locale, scopul vizat fiind de a reduce și chiar elimina disparitățile în accesul la resurse și servicii pentru comunitățile sărace și marginalizate, inclusiv pentru generațiile viitoare. Totodată, accentul este pus pe faptul că fiecare națiune are dreptul de a-și dezvolta valorile sociale și culturale proprii, fără a interzice acest drept altor națiuni sau generații viitoare

Cele două dimensiuni abordate în cadrul tezei de doctorat, respectiv ***performanța gestionării fondurilor publice locale*** și ***dezvoltarea sustenabilă***, reprezintă dimensiuni interconectate, mai puțin studiate la nivelul literaturii de specialitate din România, iar abordarea contextuală a celor două dimensiuni reprezintă un element de noutate și de perspectivă, ceea ce dă un plus de importanță prezentei teme de cercetare.

Așezarea tematicii abordate în contextul cercetărilor științifice din domeniu, precum și în context multi, inter și transdisciplinar

Tematica abordată în cadrul prezentei teze de doctorat tratează noțiuni și subiecte de maximă actualitate, complexitate și de interes, precum: bugetele locale - concepte, modalități de bugetare și principii bugetare; mecanismele financiare ale alocării resurselor în profil teritorial; sustenabilitatea financiară a bugetelor locale; auditarea externă a fondurilor publice locale; constrângeri și oportunități în asigurarea fondurilor publice locale; analize empirice comparative ale bugetelor locale la nivelul unui eșantion de țări UE; impactul datoriei publice locale asupra datoriei publice totale la nivelul UE; instrumentele intervenționismului public în economie; performanța bugetară în sectorul public - concepte, modalități de măsurare, sisteme de evaluare, dificultăți și propuneri; impactul descentralizării locale asupra calității serviciilor publice; dezvoltarea regională sustenabilă - concepte, disparități și mecanisme financiare; interconexiunea dintre fondurile publice locale și dezvoltarea regională sustenabilă; performanța bugetară locală și indicatori adecvați de evaluare a performanței bugetare; dezvoltarea sustenabilă și indicatori relevanți de evaluare a acesteia la nivel local; evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile. Toate acestea reprezintă subiecte tratate atât separat, dar de foarte multe ori abordate împreună în anumite contexte, pentru a surprinde și evalua influențele și interdependențele dintre acestea.

În această teză de doctorat, modul de abordare a problematicii performanței gestionării fondurilor bugetelor locale în contextul dezvoltării sustenabile locale își dorește să confere cercetării realizate valențele unei cercetări complexe, subiectele dezbătute intenționând să conducă la noi raționamente cu privire la cele două dimensiuni analizate. Așadar, cercetarea științifică realizată a comportat abordări multi, inter și transdisciplinare, complexitatea temei implicând consultarea literaturii de specialitate din domenii diferite, precum: finanțe publice locale, audit, economie, management, statistică și econometrie, științe juridice și administrative.

Demersul nostru științific prezintă importante utilități teoretice și practice. Utilitatea teoretică este dată de faptul că performanța gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile este încă puțin investigată la nivelul cercetării doctorale și științifice din România, constituind un domeniu de tot mai mare interes pentru cercetători dar și pentru autoritățile locale. Utilitatea practică este reprezentată de cercetările empirice și studiile de caz prezentate și amplificată ca valoare de studiile econometrice realizate. Analizele realizate vizează statele membre ale UE, regiuni ale UE și ale României, comparații între state și regiuni în ceea ce privește bugetarea locală dar și dezvoltarea sustenabilă, precum și între municipiile reședință de județ din România, pentru a surprinde efectele la un nivel cât mai apropiat de cetățenii comunităților locale respective.

Prezentarea stadiului actual al cercetării științifice în literatura de specialitate

La nivelul cercetării doctorale și al cercetării științifice în general, există o multitudine de studii cu privire la performanța bugetară, inclusiv la nivelul bugetelor locale. Însă literatura de specialitate devine limitată în ceea ce privește analiza performanței gestionării fondurilor bugetelor locale în contextul dezvoltării sustenabile. Majoritatea studiilor identificate abordează integrarea obiectivelor dezvoltării sustenabile la nivel macroeconomic, prin planificarea bugetară și prin strategiile de dezvoltare elaborate. Însă, cu un nivel în creștere de descentralizare, multe acțiuni relevante în realizarea obiectivelor dezvoltării sustenabilă se bazează pe demersurile autorităților locale. Așadar, evaluarea stadiului actual al cercetării în domeniul propus evidențiază însemnătatea și necesitatea studiului evaluării performanței bugetare locale în contextul dezvoltării sustenabile, cauzată de golul de cercetare întâlnit în cadrul literaturii de specialitate, îndeosebi la nivelul României.

De asemenea, trebuie avut în vedere și faptul că, capacitatea de planificare și bugetare la nivel local precum și instrumentele avute la dispoziție de autoritățile locale, diferă de cele disponibile guvernelor naționale, ceea ce poate conduce la obstacole în gestionarea fondurilor publice locale în condiții de performanță, astfel încât să se asigure și atingerea obiectivelor de dezvoltare sustenabilă.

În practică, numărul tot mai mare de constrângeri bugetare necesită evaluarea și analiza resurselor bugetare locale într-un cadru care să recunoască și să sugereze modele noi de eficiență în modul în care autoritățile gestionează bugetele locale, elemente care se regăsesc în diverse studii, ca de exemplu: Bartle și colab. (2011), Muldoon-Smith și Sandford (2021), Rutgers și Van Der Meer (2010), Rainey (2009), Wilson (1989), Johansson și Lofgren (1996), Mihaiu și colab. (2010).

Un rol important revine studierii modalităților și tehnicilor de măsurare a eficienței, dar și modelelor de evaluare a eficacității în producția și furnizarea de servicii publice (deoarece rolul principal al autorităților locale este de a asigura servicii publice de calitate pentru cetățeni). În acest context, regăsim o paletă largă de abordări, dintre care menționăm studii, precum: Worthington și Dollery (2000), Barros (2007), Barrow și Wagstaff (1989), De Borger și colab. (2002), Drucker (2001), Førsund (2017), Bradford și colab. (1969), Mohr (1973), Rainey și Steinbauer (1999), Kerr (1975), Tolbert și Hall (2015), Boyne și colab. (2003), Quinn și Rohrbaugh (1981), Connolly și colab. (1980), Zammuto (1984).

Preocupările științifice în măsurarea performanței bugetare locale împart modelele de măsurare a performanței în modele unidimensionale (de tip output) care utilizează doar indicatori financiari, modele întâlnite în analizele autorilor Carmeli (2002), Bătrâncea și colab. (2013), Turley și colab. (2015), Providence și colab. (2019), Lukáč și colab. (2021), dar mai recent și preponderent în modele multidimensionale (de tip outcome) care alătură și indicatori nonfinanciari (sociali, de mediu, implicarea cetățenilor în actul de guvernare), o contribuție însemnată fiind adusă de autorii Kearns (1995), Kloot și Martin (2000), Melkers și Willoughby (2005), Rivenbark și Kelly (2006), Hoskins și Mascherini (2009), Zafra-Gómez și colab. (2009), Walker și Andrews (2015), Mihaiu (2016), Arunachalam și colab. (2017), Buijs și colab. (2019), Kyriacou și Roca-Sagalés (2019), Cigu și colab. (2021), Kyriacou și Roca-Sagalés (2021), Cigu și colab. (2022), Onofrei și colab. (2023), Manoharan și colab. (2023).

Problematica dezvoltării sustenabile este un subiect pe cât de actualitate, pe atât de intens abordat, în special la nivelul organismelor internaționale. Printre cele mai relevante studii și rapoarte dedicate dezvoltării sustenabile amintim: Raportul Brundtland al Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare (1997), Agenda 2030 a ONU pentru Dezvoltare Sustenabilă (2015), Acordul de la Paris privind Schimbările Climatice (2015), Raportul Comisiei Europene-Document de reflecție către o dezvoltare durabilă până în 2030 (2019), Evaluarea intermediară a Facilității de recuperare și reziliență-Consolidarea Uniunii noastre prin reforme și investiții ambițioase a Comisiei Europene (2024).

Relațiile dintre performanța gestionării fondurilor publice de către autoritățile locale și dezvoltarea durabilă la nivel local, au fost mai puțin analizate în literatura de specialitate, amintind totuși studiile autorilor Rodriguez Bolivar și colab. (2016), Bercu și colab. (2015), Choi (2021), Shao (2023).

Scopul, obiectivele și ipotezele cercetării

Teza de doctorat cu titlul “*Performanța gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile*” are ca scop explorarea interdependenței dintre performanța gestionării fondurilor publice locale și dezvoltarea sustenabilă realizată la nivel local.

În vederea atingerii acestui scop, stabilirea unor obiective principale, cărora le sunt asociate obiective specifice, a devenit o necesitate impusă de complexitatea tematicii abordate.

Astfel, un prim obiectiv principal este reprezentat de *examinarea abordărilor teoretice și practice cu privire la bugetele locale*, obiectivele specifice avute în vedere constând în: evidențierea principalelor aspecte conceptuale și de reglementare privind bugetele locale; descrierea tipologiilor, principiilor și proceselor bugetare; prezentarea mecanismelor financiare ale alocării fondurilor publice în profil teritorial (echilibrarea bugetelor locale); analiza sustenabilității financiare a bugetelor locale; explorarea constrângerilor și oportunităților în asigurarea fondurilor publice locale, precum și a metodelor moderne de supraveghere a gestionării fondurilor publice locale (prin auditarea externă a acestora).

Al doilea obiectiv principal este centrat pe *realizarea de analize empirice (structurale și în dinamică) asupra bugetelor locale la nivelul unui eșantion de țări UE*, obiectivele specifice urmărite fiind reprezentate de: evaluarea importanței și eterogenității bugetelor locale în cadrul bugetelor generale publice prin analize structurale comparative între indicatorii bugetari, evidențierea structurii veniturilor și cheltuielilor în cadrul bugetelor locale (pentru țările din eșantion); analiza empirică a influenței datoriei publice locale asupra datoriei publice totale și efectuarea unui studiu de impact al datoriei publice locale asupra datoriei publice totale la nivelul UE.

Cel de-al treilea obiectiv principal este axat pe *analiza intervenționismului public și a performanței bugetare în sectorul public*, scop pentru care obiectivele specifice stabilite se referă la: prezentarea ideologiilor și a argumentelor pro și contra intervenționismului statului în economie; analiza implicațiilor intervenționismului public în economie, cu efecte la nivel local; definirea conceptelor privind performanța bugetară, inclusiv prin descompunerea conceptelor și definirea eficienței și eficacității; prezentarea modalităților și condițiilor pentru măsurarea performanței bugetare; analiza sistemelor de măsurare, a dificultăților și propunerilor de îmbunătățire privind măsurarea performanței bugetare locale.

Un al patrulea obiectiv principal tratează *analiza impactului descentralizării locale asupra calității serviciilor publice în țările membre UE*, obiectivele specifice asociate constând în: analiza literaturii de specialitate; descrierea datelor și a indicatorilor utilizați; prezentarea metodologiei de cercetare folosite; reliefarea rezultatelor obținute și a discuțiilor rezultate din analiza empirică realizată.

Al cincilea obiectiv principal vizează *studiul dezvoltării regionale sustenabile*, obiectivele specifice reprezentând: prezentarea conceptelor, modelelor de regionalizare și principiilor dezvoltării regionale; analiza disparităților regionale la nivelul UE, dar și la nivelul României; evidențierea aspectelor conceptuale, disparităților și mecanismelor financiare privind dezvoltarea regională sustenabilă; analiza implicațiilor fondurilor publice locale (prin asigurarea, urmată de alocarea acestora) asupra strategiilor de dezvoltare sustenabilă la nivelul regiunilor României.

Cel de-al șaselea și ultimul obiectiv principal constă în *evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile*, obiectivele specifice urmărite fiind: identificarea și propunerea unor indicatori de evaluare a performanței bugetare, precum și a dezvoltării sustenabile la nivel local; analiza comparativă a indicatorilor privind măsurarea performanței gestionării fondurilor publice locale și a indicatorilor privind cuantificarea gradului de dezvoltare sustenabilă, la nivel local; propunerea și testarea unui indice compozit pentru evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile, obiectiv care va încheia demersul științific întreprins pentru atingerea scopului prezentei teme de cercetare.

Pentru efectuarea cercetării au fost specificate următoarele ipoteze:

Ipoteza 1. Sustenabilitatea financiară a bugetelor publice locale este influențată de o serie de factori.

Obținerea sustenabilității financiare este strâns legată de realizarea autonomiei financiare și de înțelegerea factorilor determinanți și a variabilelor care afectează sustenabilitatea financiară, cunoașterea acestora având un rol crucial în îmbunătățirea proceselor decizionale în cadrul autorităților locale.

Ipoteza 2. Auditul public extern îmbunătățește performanța gestionării fondurilor publice locale.

Importanța auditurilor publice externe, care să contribuie la îmbunătățirea gestionării resurselor publice (începând cu formarea și continuând cu utilizarea acestora) este justificată de transferul accelerat de responsabilități dinspre nivelul guvernamental spre cel local, de suprapunerea tot mai frecventă cu situații de criză care pun presiuni ridicate asupra bugetelor publice și nu în ultimul rând, de o varietate mare de utilizatori a rapoartelor întocmite de către instituțiile supreme de audit (parlament, autorități locale, cetățeni, mass - media, instituții de credit, etc).

Ipoteza 3. Există o dependență financiară slabă sau inexistentă între datoria publică locală și datoria publică totală la nivelul statelor UE.

Este cunoscut faptul că datoria publică locală și datoria publică totală au un impact semnificativ asupra sustenabilității financiare a bugetelor publice. Datoria publică locală, componentă a datoriei publice totale, necesită o considerație specială în cadrul procesului de tranziție spre descentralizare.

Ipoteza 4. Autoritățile locale din statele dezvoltate și care manifestă un grad ridicat de intervenționism alocă cele mai semnificative fonduri pentru cheltuieli privind protecția socială, educația și sănătatea.

Procesul continuu de descentralizare a serviciilor publice de la nivel central înspre nivel local, simultan cu asigurarea autonomiei financiare necesare, are ca rezultat intervenții diferite ale autorităților locale în economie în statele UE. Totodată, faptul că autoritățile locale sunt cele mai apropiate de cetățeni, se așteaptă ca preocuparea acestora să fie în primul rând spre oferirea de servicii din sectoarele care îmbunătățesc calitatea vieții (educație, sănătate, protecție socială).

Ipoteza 5. Există un nivel optim al descentralizării locale dezagregate în cadrul căruia un stat își poate maximiza în mod eficient calitatea serviciilor publice.

În accepțiunea generală, descentralizarea cheltuielilor publice locale conduce la o îmbunătățire a calității serviciilor oferite cetățenilor. Însă unele studii au arătat faptul că simpla descentralizare a cheltuielilor publice spre nivelurile locale nu va conduce automat la o îmbunătățire a calității serviciilor publice, trebuind avut în vedere faptul că dincolo de un anumit prag, descentralizarea locală dezagregată a cheltuielilor publice nu va duce la creșterea calității serviciilor publice furnizate cetățenilor.

Ipoteza 6. Decalajele de dezvoltare între regiunile statelor membre UE dar și între cele din interiorul României continuă să rămână semnificative.

Reducerea disparităților reprezintă obiectivul principal al politicilor de dezvoltare regională, pentru atingerea unui echilibru relativ între nivelurile de progres economic și social. Drept urmare, autoritățile locale ocupă locul central în cadrul dezvoltării regionale și dețin un rol extrem de important în realizarea dezvoltării sustenabile.

Ipoteza 7. Municipiile, reședință de județ din România, înregistrează discrepanțe ridicate măsurate prin prisma evaluării performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile.

Autoritățile locale trebuie să gestioneze performant fondurile publice astfel încât să furnizeze servicii publice de înaltă calitate cetățenilor, având în același timp o responsabilitate directă pentru promovarea dezvoltării durabile la nivel local. Prin urmare, performanța gestionării fondurilor publice locale reprezintă o reflectare a eforturilor autorităților locale în direcția atingerii obiectivelor dezvoltării sustenabile la nivel local.

Metodologia de cercetare

În cadrul tezei de doctorat intitulată *“Performanța gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile”*, pentru a atinge obiectivele cercetării, s-a folosit o metodologie care combină cercetarea teoretică cu cea empirică în domeniul finanțelor publice locale și a dezvoltării sustenabile, parcurgându-se următoarele etape principale:

- stabilirea obiectivelor principale și a obiectivelor specifice subordonate scopului temei de cercetare;
- stabilirea ariei de cercetare, avându-se în vedere problemele actuale cu care se confruntă sistemele bugetare locale din UE și din România;
- colectarea, prelucrarea și analiza datelor din surse multidisciplinare, cum ar fi: literatura de specialitate, rapoarte de specialitate, studii, legislația specifică, baze de date naționale, ale UE, OECD și ale altor organisme internaționale recunoscute;
- efectuarea unor studii de impact privind: datoria publică locală; influența descentralizării asupra calității serviciilor publice locale; evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile la nivel local;
- prezentarea rezultatelor, formularea recomandărilor și concluziilor, precum și diseminarea informațiilor.

Principalele metode de cercetare utilizate pentru această abordare sunt:

- procesul de documentare și analiza de specialitate (legate de finanțele publice locale, de administrația locală și de dezvoltarea sustenabilă), literatura de specialitate națională și internațională, rapoarte ale Uniunii Europene, Eurostat, Băncii Mondiale, Organizației Economice pentru Cooperare și Dezvoltare, Curții de Conturi a României, Ministerului Finanțelor din România, Consiliului Fiscal din România, Institutului Național de Statistică, Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, alte surse guvernamentale și neguvernamentale interne și internaționale, necesare fundamentării prezentei cercetări științifice, toate acestea fiind reflectate în referințele bibliografice;
- investigația, reprezentată de colectarea, organizarea, interpretarea datelor și examinarea rapoartelor de actualitate;

- metoda descriptivă, folosită pentru descrierea conceptelor teoretice privind bugetele locale (principii bugetare locale, procese bugetare, tipologia bugetărilor locale), intervenționismul public în economie, teoria monetară modernă, performanța bugetară publică, dezvoltarea regională (modele de regionalizare, principii generale ale politicilor de dezvoltare regională) și dezvoltarea sustenabilă;
- metoda cercetării interdisciplinare, bazată pe utilizarea cunoștințelor derivate dintr-o gamă diversă de discipline, inclusiv, dar fără a se limita la: finanțe publice, economie, management, științe juridice și administrative, statistică și econometrie;
- metode grafice și statistice, folosind software-ul Excel pentru prelucrarea datelor, analiza și prezentarea structurii, dinamicii și fluctuațiilor indicatorilor specifici;
- metode econometrice, precum regresia simplă liniară, regresiiile de tip panel și panel prag, construite prin utilizarea programelor econometrice Eviews 10, Eviews 12 și Gauss 10 folosite în realizarea studiilor de caz;
- metoda comparativă, utilizată pentru identificarea asemănărilor și deosebirilor dintre indicatorii bugetelor locale din diferite țări europene, dintre indicatorii analizați între diferite regiuni ale UE și ale României, precum și între municipiile reședință de județ din România.

Modalități de prelucrare a datelor

Principalele *instrumente de prelucrare a datelor* utilizate pentru realizarea cercetării științifice sunt:

- fișe de lectură, utilizate pentru sistematizarea informațiilor semnificative, adecvate și relevante din studierea literaturii de specialitate și a legislației specifice temei de cercetare;
- foi de calcul tabelar, folosite pentru colectarea, centralizarea și sistematizarea datelor privind indicatorii ai bugetelor locale, ai dezvoltării regionale și ai dezvoltării sustenabile, date utilizate ulterior pentru realizarea modelărilor econometrice;
- tabele, figuri și grafice, care prezintă într-o formă sintetică, compactă și evolutivă informații privitoare la indicatorii analizați.

Prelucrarea datelor cantitative, care s-au extras în principal din bazele de date oficiale Eurostat, Organizației Economice pentru Cooperare și Dezvoltare, Curții de Conturi a României, Institutului Național de Statistică, Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, precum și din diferite rapoarte oficiale ale instituțiilor guvernamentale interne și internaționale, s-a realizat prin utilizarea soft-urilor econometrice Eviews 10, Eviews 12 și Gauss 10, soft-uri recunoscute și utilizate frecvent în domeniul finanțelor publice.

Principalele *forme de analiză a datelor cantitative* utilizând modelarea econometrică sunt:

- analiza de regresie simplă liniară, prin care s-a analizat relația dintre variabile;
- analiza datelor de tip panel și panel prag, prin care s-au analizat efectele variabilelor independente (măsurate mixt) asupra variabilei dependente.

Totodată, datele cantitative privind performanța bugetară și dezvoltarea sustenabilă locală, au fost folosite pentru construirea unui indice compozit, respectiv a Indicelui Performanței Locale Sustenabile (IPLS), utilizând metoda entropiei Shannon.

Rezultate obținute

Lucrarea se fundamentează pe multiple perspective teoretice ale conceptelor dar și pe numeroase abordări practice, prin diverse analize comparative și studii de caz realizate prin intermediul unor indicatori specifici bugetelor locale și dezvoltării sustenabile, atât la nivelul statelor membre UE, regiunilor de dezvoltare, cât și la nivelul municipiilor reședință de județ din România.

O parte din rezultatele obținute pe parcursul acestui demers științific au fost diseminate atât cu ocazia participărilor la conferințe științifice (naționale și internaționale), cât și prin publicarea unor lucrări științifice care au abordat problematicile dezbătute pe parcursul tezei de doctorat. O sinteză a celor mai importante rezultate este prezentată mai jos:

- sistematizarea variabilelor cu impact semnificativ, negativ sau pozitiv, asupra sustenabilității financiare a bugetelor locale, considerate deosebit de utile a fi avute în vedere la bugetarea anuală și multianuală a fondurilor publice;
- definirea complexă a conceptului performanței bugetare, realizată prin descompunerea și definirea conceptelor de eficiență și eficacitate și implicit a efectelor de tip output (măsurarea eficienței) și outcome (măsurarea eficacității), realizând și o analiză critică a modelelor de evaluare a eficacității în sfera serviciilor publice;

- identificarea și justificarea indicatorilor relevanți și adecvați de evaluare a performanței gestionării fondurilor publice locale și a dezvoltării sustenabile la nivel local;
- analiza impactului datoriei publice locale asupra datoriei publice totale la nivelul UE, arătând că nu există o legătură statistică puternică și directă între creșterea datoriei publice locale și a datoriei publice totale;
- analiza gradului de intervenție al autorităților locale, la nivelul UE, prin intermediul unor indicatori specifici, rezultatele arătând că autoritățile locale din statele dezvoltate sunt mai puternic intervenționiste, iar fondurile alocate de către acestea sunt direcționate prioritar spre finanțarea educației, sănătății și a protecției sociale, în timp ce autoritățile din statele în curs de dezvoltare și slab intervenționiste direcționează prioritar fonduri pentru susținerea cheltuielilor privind acțiunile economice sau serviciilor publice generale;
- prezentarea evoluției Fondului de rezervă bugetară aflat la dispoziția guvernului, precum și a evoluției alocărilor la nivel local a sumelor din acest fond, trăgând un semnal de alarmă în special asupra alocărilor “generice”, fără o destinație precisă și transparentă a sumelor;
- studierea econometrică amplă și robustă privind impactul influenței descentralizării locale asupra calității serviciilor publice, în țările membre UE, relevând faptul că simpla descentralizare a cheltuielilor publice nu va duce automat la o îmbunătățire a calității serviciilor publice;
- identificarea unei valori prag până la care nivelul de descentralizare poate influența în mod pozitiv calitatea serviciilor publice;
- cuantificarea disparităților de dezvoltare regională, la nivelul UE și al României, a scos în evidență existența și perpetuarea acestor decalaje;
- analiza comparativă a datelor referitoare la performanța gestionării fondurilor publice locale, precum și a celor referitoare la dezvoltarea sustenabilă locală la nivelul municipiilor reședință de județ din România, centralizarea și sistematizarea indicatorilor utilizați reliefând diferențieri accentuate între primele 15 municipalități și ultimele 15 municipalități clasate;
- construirea și testarea unui indice compozit pentru evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile (IPLS) la nivelul municipiilor reședință de județ din România.

Conținutul tezei de doctorat

Teza de doctorat, deși este o cercetare complexă, dar fără a considera că este și exhaustivă, prezintă următoarea structură: introducere; șase capitole principale; concluziile, contribuțiile personale și recomandările finale desprinse cu privire la tematica abordată, limitele cercetării precum și direcții ulterioare de cercetare.

Introducerea redă într-o formă sintetică principalele elemente definitorii, care poziționează și susțin, în cadrul cercetării științifice, tematica abordată, elemente precum: motivația, actualitatea și importanța care au stat la baza alegerii temei; integrarea tematicii tratate în context multi, inter și transdisciplinar din punct de vedere al cercetării; menționarea stadiului actual al cunoașterii cu precizarea bibliografiei celei mai reprezentative; clarificarea scopului, obiectivelor și ipotezelor de cercetare; specificarea metodologiei de cercetare; rezultatele obținute.

Primul capitol, intitulat *“Abordări teoretice și practice cu privire la bugetele locale”*, prezintă și analizează diferitele elemente care permit evidențierea complexității și importanței bugetelor locale, prin prezentarea conceptului de bugetul local, atât prin prisma accepțiunilor întâlnite în literatura de specialitate cât și prin prisma cadrului de reglementare existent, precum și aspecte privind tipologia bugetării locale, principiile și etapele procesului bugetar local, modalități de echilibrare a bugetelor locale, considerații privind sustenabilitatea financiară a bugetelor locale, constrângeri și oportunități bugetare, dar și aspecte practice din activitatea de supraveghere a gestionării fondurilor publice locale (auditarea externă).

Al doilea capitol, axat pe *“Analiza comparativă a bugetelor locale la nivelul unui eșantion de țări UE”*, tratează eterogenitatea bugetelor locale, determinată de diferitele surse de venituri pe care le înglobează precum și de vastele categorii de cheltuieli pe care trebuie să le asigure ca urmare a descentralizării continue a responsabilităților de la nivel central spre nivelurile locale, efectuând și o analiză empirică, structurală și în dinamică, a bugetelor locale din România comparativ cu unele state UE, respectiv cu cele din Franța, Danemarca, Suedia și Finlanda, ținând cont de asemănările cu România (state caracterizate prin sisteme bugetare unitare), dar și de diferențieri (state cu un nivel de dezvoltare ridicat). Având în vedere faptul că atât datoria publică locală cât și datoria publică totală sunt considerate cu influență semnificativă asupra sustenabilității financiare a bugetelor publice, un rol important a revenit analizei influenței datoriei publice locale asupra datoriei publice totale.

Capitolul nr.3, intitulat ***“Intervenționismul public și performanța bugetară în sectorul public”***, vizează aspecte teoretice, dar și practice ale intervenționismului statului în economie, un rol important revenind analizei gradului de intervenție a autorităților locale la nivelul UE și tot ca formă de intervenție, o atenție distinctă s-a acordat analizei modului în care sumele din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția guvernului (FRB) sunt alocate către autoritățile locale din România. Performanța bugetară în sectorul public fiind un concept deosebit de complex, am procedat la definirea conceptelor de performanță bugetară, a dimensiunilor acesteia prin intermediul eficienței și eficacității de a produce realizări și rezultate, urmată de prezentarea unor tehnici empirice de măsurare a eficienței și a unor modele de evaluare a eficacității serviciilor publice. Importanța măsurării performanței bugetare la nivel local a făcut necesară revizuirea literaturii de specialitate, pentru a realiza un tablou al modalităților de măsurare întâlnite, metodologiile utilizate în analiza datelor, precum și principalele concluzii desprinse din studiile respective. Totodată, măsurarea performanței bugetare publice în funcție de tipul indicatorilor utilizați, a condus la identificarea în literatura de specialitate a două modele de măsurare unanim acceptate, care se clasifică în modele unidimensionale și modele multidimensionale, fiind prezentate în cadrul unei secțiuni distincte, caracteristicile fiecărui model și indicatorii utilizați. Așa cum este firesc, am acordat atenție obstacolelor care stau în calea măsurării performanței bugetare publice, dar și formulării unor recomandări care să contribuie la îmbunătățirea procesului de cuantificare a acesteia.

Capitolul nr.4 intitulat ***“Analiza impactului descentralizării locale asupra calității serviciilor publice în țările membre UE”*** a devenit necesar și deosebit de important având în vedere faptul că descentralizarea cheltuielilor publice către nivelurile locale reprezintă un proces tot mai frecvent întâlnit. Totodată, se așteaptă ca descentralizarea cheltuielilor publice locale să conducă la creșterea calității serviciilor oferite cetățenilor, aspect care ne-a condus la studierea influenței descentralizării locale asupra calității serviciilor publice în țările membre UE și la determinarea unui nivel optim de descentralizare evidențiat în cadrul acestui capitol, care adaugă profunzime rezultatelor prin furnizarea unei valori prag până la care descentralizarea locală poate influența în mod pozitiv calitatea serviciilor publice. Rezultatele obținute sunt robuste și susținute științific, creând totodată premisele unor cercetări viitoare privind observarea amănunțită a legăturilor de influență.

Capitolul nr.5 intitulat **“Considerații teoretice și studii empirice privind dezvoltarea regională sustenabilă”**, prezintă conceptele, modelele și principiile dezvoltării regionale și analizează disparitățile existente atât la nivel interregional (între regiunile din interiorul Uniunii Europene), cât și intra-regional (între regiunile din interiorul statelor membre UE), disparități analizate prin intermediul unor indicatori specifici. Într-un sens și mai aplicat, dezvoltarea regională analizată prin prisma sustenabilității este un subiect permanent prezent pe agenda globală, europeană, regională, ajungând până la nivelul autorităților locale. Astfel, o secțiune distinctă a fost alocată definirii conceptului, evaluării progreselor și a diferențierilor dintre statele membre UE, împreună cu menționarea resurselor financiare destinate susținerii dezvoltării regionale sustenabile. Totodată, pornind de la specificul României, respectiv de la faptul că regionalizarea în România este construită pe modelul *regionalizării prin intermediul autorităților locale*, o atenție separată a fost acordată rolului autorităților locale în realizarea dezvoltării sustenabile și a vizat interconexiunea dintre gestionarea fondurilor publice locale și dezvoltarea regională sustenabilă.

Capitolul nr.6 **“Performanța gestionării fondurile publice locale în contextul dezvoltării sustenabile”** debutează cu propunerea unor indicatori care să cuantifice gestionarea performantă a fondurilor publice locale pe de o parte, respectiv dezvoltarea sustenabilă la nivel local, pe de altă parte, indicatori relevanți și adecvați, grupați pe dimensiuni și care să creeze premisele construirii unui indice compozit pentru evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile la nivelul municipiilor reședință de județ din România. Indicatorii propuși au fost examinați prin efectuarea de analize comparative a datelor pentru ambele dimensiuni, realizându-se o clasificare a municipiilor în funcție de rezultatele înregistrate de către fiecare municipiu. Însă, pentru a putea evalua spațio-temporal performanța gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile la nivelul municipiilor reședință de județ din România, un rol esențial a revenit construirii Indicelui Performanței Locale Sustenabile (IPLS), rezultatele obținute dovedindu-se robuste și permițând o clasificare a municipiilor în patru categorii de performanță.

Finalul tezei de doctorat prezintă concluziile și considerațiile finale, precum și rezultatele obținute în urma cercetării, în concordanță cu scopul, obiectivele stabilite și ipotezele formulate, fiind exprimate propuneri și recomandări de valorificare a rezultatelor cercetării, precizate limitele cercetării și formulate dezvoltări și direcții ulterioare de cercetare în domeniul studiat.

SINTEZA CONCLUZIILOR, CONTRIBUȚIILOR PERSONALE ȘI DEZVOLTĂRI ULTERIOARE

Lucrarea de doctorat și-a propus să completeze demersurile efectuate până în prezent de către specialiștii în domeniu privind cuantificarea performanței bugetare locale și să ofere contribuții de valoare, aducând evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile, context încă puțin abordat în cadrul literaturii de specialitate. Pe parcursul cercetării, au fost prezentate concluziile, contribuțiile personale și recomandările formulate în urma analizării obiectivelor de cercetare.

Concluziile și contribuțiile personale pot fi rezumate după cum urmează.

Primul obiectiv principal urmărit în cadrul prezentei teme de doctorat a fost reprezentat de *examinarea abordărilor teoretice și practice cu privire la bugetele locale*. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv principal și a obiectivelor specifice propuse, prin revizia literaturii de specialitate am realizat o înțelegere și o prezentare mai complexă a conceptului de buget local, care din punct de vedere al conținutului, poate fi analizat distinct: ca document, ca act juridic, ca ansamblu de fluxuri financiare și ca instrument de politică managerială și fiscală. În contextul preocupărilor tot mai crescute privind gestionarea resurselor publice, inclusiv locale, un rol important a revenit identificării și prezentării modalităților de bugetare utilizate, realizând o analiză comparativă privind avantajele și dezavantajele fiecărei metode de bugetare, în accepțiunea noastră, bugetarea pe bază de programe răspunzând cel mai bine nevoilor actuale ale autorităților, dar și ale cetățenilor. Analiza mecanismelor privind echilibrarea bugetelor locale din România, a reliefat faptul că bugetele locale sunt încă puternic dependente de transferurile de la bugetul de stat. Acest aspect de insuficiență a resurselor locale, trebuie să reprezinte un semnal de avertizare pentru toate nivelurile de guvernare pentru preîntâmpinarea unor dificultăți financiare determinate de posibile viitoare alte perioade de crize. Importanța asigurării sustenabilității financiare a bugetelor locale, ne-a condus spre identificarea variabilelor cu impact negativ sau pozitiv asupra sustenabilității, cele cu impact negativ putând constitui semnale de alertă care să ajute factorii de decizie să prevină sincope și să promoveze din timp acțiuni legate de durabilitate în politicile lor publice, confirmând ipoteza de cercetare formulată privind acest obiectiv secundar. O atenție ridicată a fost acordată constrângerilor, dar și oportunităților de finanțare rezultând că cea mai importantă resursă, deși încă insuficient accesată la nivelul României, o reprezintă fondurile externe nerambursabile, în special în ceea ce privește finanțarea investițiilor publice locale pentru a crea comunități sigure,

durabile și reziliente. Instituția supremă de audit din România (Curtea de Conturi a României) are un rol deosebit de important și benefic asupra supravegherii gestionării fondurilor publice locale, atât sub aspectul efectelor cuantificabile financiar (prin auditurile financiare și de conformitate efectuate), cât și sub aspectul efectelor mai puțin cuantificabile financiar pe termen scurt, dar cu puternic impact pe termen lung (în special asupra îmbunătățirii calității serviciilor publice furnizate cetățenilor), prin auditurile de performanță realizate, confirmându-se ipoteza de cercetare formulată în acest caz.

Al doilea obiectiv principal care a fost centrat pe realizarea de *analize empirice ale bugetelor locale la nivelul unui eșantion de țări UE*, a fost realizat prin parcurgerea obiectivelor specifice asociate. Analizele empirice comparative, structurale și în dinamică, ale țărilor din eșantion, realizate prin intermediul indicatorilor agregați și integrați în sistemul european de conturi, ne-au arătat faptul că țările din grupul scandinav (Danemarca, Suedia și Finlanda) înregistrează un nivel ridicat atât în ceea ce privește *gradul de autonomie financiară locală* cât și *gradul de descentralizare* (Danemarca cu o medie a indicatorului de peste 60%, Suedia apropiindu-se de 50% și Finlanda depășind 40%), în privința ambilor indicatori, la polul opus situându-se Franța și România. Rezultate interesante au fost obținute din analiza indicatorilor reprezentați de cheltuielile bugetelor locale pe funcțiuni ca pondere în total cheltuieli, datele analizate cuprinzând perioada 2012-2020 și fiind selectate acele cheltuieli pe funcțiuni care reprezintă cel puțin 10% din totalul cheltuielilor publice locale, înregistrate de cel puțin unul dintre cele cinci state analizate. Astfel, a rezultat faptul că Danemarca, Suedia și Finlanda prioritizează cele mai importante sume pentru cheltuieli privind sănătatea și protecția socială a cetățenilor (situându-se în permanență peste media UE la ambele funcțiuni de cheltuieli), în timp ce România și Franța alocă cele mai mari sume din bugetele locale cheltuielilor privind acțiunile economice și pentru finanțarea serviciilor publice generale. În ceea ce privește ponderea datoriei publice locale în datoria publică totală, România înregistrează cel mai scăzut nivel de îndatorare (cu o medie anuală de 5,5% în perioada 2012-2021, situându-se inclusiv sub media UE27, în fiecare dintre anii prezentați), urmată de Franța, Finlanda, Danemarca și Suedia cu cel mai ridicat grad de îndatorare (cu un vârf de 34,9% în anul 2019, de aproape 5 ori mai mare față de media UE27 din același an). Având în vedere faptul că datoria publică, atât la nivel local, cât și la nivel consolidat, este considerată unul dintre factorii determinanți sau cu influență semnificativă asupra sustenabilității financiare a bugetelor publice, s-a procedat la calcularea influenței datoriei publice locale asupra

datoriei publice totale, rezultând în majoritatea cazurilor (respectiv România, Danemarca, Franța, și Finlanda), o influență redusă a datoriei publice locale asupra datoriei publice totale. Totodată, realizarea studiului de impact al datoriei publice locale asupra datoriei publice totale la nivelul UE, a reliefat faptul că nu există o legătură statistică puternică între creșterea datoriei publice locale și a datoriei publice totale, confirmând ipoteza de cercetare formulată.

Cel de-al **treilea obiectiv principal** axat pe analiza *intervenționismului public și a performanței bugetare în sectorul public*, a fost îndeplinit prin parcurgerea obiectivelor specifice și prin testarea ipotezei de cercetare formulate. Ulterior prezentării argumentelor pro și contra intervenționismului public, în vederea determinării implicațiilor acestuia, efectuarea analizei comparative a modului în care autoritățile publice locale din statele membre UE intervin în economie prin intermediul a doi indicatori larg utilizați (*ponderea veniturilor bugetare locale în PIB și ponderea cheltuielilor bugetare locale în PIB*), a evidențiat diferențe semnificative, respectiv un grad ridicat de intervenționism manifestat de autoritățile locale din țările puternic descentralizate (în mod deosebit, statele scandinave: Danemarca, Finlanda și Suedia), în timp ce într-un număr de 17 state, autoritățile locale (inclusiv cele din România) manifestă un nivel redus de intervenționism. Totodată, din perspectiva domeniilor de cheltuieli pe care autoritățile locale le prioritizează, analiza a permis reliefarea faptului că autoritățile locale din statele dezvoltate și puternic intervenționiste alocă cele mai semnificative fonduri pentru cheltuieli privind protecția socială, educația și sănătatea (fiind preocupate de oferirea de servicii mai *apropiate* de cetățeni), în timp ce autoritățile locale din statele emergente și slab intervenționiste alocă fonduri pentru susținerea cheltuielilor privind acțiunile economice și a serviciilor publice generale, confirmându-se ipoteza de cercetare formulată. Nu în ultimul rând și tot ca o formă de intervenție a statului, o atenție distinctă s-a acordat analizei modului prin care sumele din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția guvernului (FRB) sunt alocate către autoritățile locale din România. Principalul semnal de avertizare desprins este cel referitor la *ponderea și destinația sumelor alocate din FRB*, în sensul că ponderea sumelor alocate din FRB către bugetele locale, reprezentând generic “*plata unor cheltuieli curente și de capital*”, a înregistrat o tendință permanent crescătoare începând cu anul 2016 (cu o ușoară scădere în anul 2017), ajungând în anul 2022 să reprezinte 96,3% din totalul sumelor alocate bugetelor locale. Folosirea în cadrul hotărârilor de guvern emise a sintagmei generale “*plata unor cheltuieli curente și de capital*”, în contextul în care aceste alocări ar trebui efectuate strict pentru acoperirea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute (situații care să fie

precizate clar la momentul alocărilor), conduce la lipsă de transparență și la un grad ridicat de subiectivism, unele autorități locale putând beneficia de sume considerabile în detrimentul celorlalte, atâta timp cât această modalitate nu justifică nici un criteriu în alocarea fondurilor. În concluzie, Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția guvernului este “reclamat” tot mai des ca fiind un “buget paralel” având în vedere faptul că nu asigură transparență în alocare și în plus, alocările către nivel local, nu au legătură, în majoritatea cazurilor, cu situații urgente sau neprevăzute (fiind destinate tot mai frecvent pentru plata unor cheltuieli curente și de capital). Totodată, alocări însemnate se înregistrează tocmai la finele anului bugetar, ceea ce poate sugera că aceste sume sunt alocate ca o formă mascată de acoperire a eventualelor arierate.

Definirea performanței bugetare, fiind un concept deosebit de complex, a necesitat descompunerea conceptului prin definirea eficienței și eficacității și implicit a efectelor de tip output (măsurarea eficienței) și outcome (măsurarea eficacității), cu atât mai mult cu cât creșterea eficienței dar și a eficacității cheltuielilor publice sunt vitale pentru menținerea disciplinei fiscale, impuse de Pactul de Stabilitate și Creștere, dar și pentru realizarea obiectivelor dezvoltării sustenabile asumate prin Agenda 2030. Având în vedere faptul că inclusiv definirea eficienței ridică numeroase dificultăți, pentru clarificarea noțiunii a fost necesară efectuarea distincției între eficiența tehnică (care comensurează cantități) și eficiența alocativă (care comensurează prețuri), luarea în comun a celor 2 forme de eficiență determinând amploarea eficienței economice. Autoritățile locale trebuie să furnizeze evaluări transparente ale eficienței activităților desfășurate, astfel că prin parcurgerea literaturii de specialitate am identificat utilizarea unor tehnici de măsurare a eficienței de frontieră, acestea fiind considerate metode teoretice bine dezvoltate și avansate din punct de vedere statistic pentru determinarea eficienței economice. Acceptat fiind faptul că eficacitatea reprezintă în esență capacitatea de “a face lucrurile corecte” și că realizarea acestor lucruri este evaluată în primul rând de către cetățeni prin percepția asupra serviciilor publice accesate, un accent important a fost pus pe eficacitatea organizațională care contribuie direct la îmbunătățirea calității serviciilor publice furnizate. În acest sens, dintr-un număr de 5 modelele conceptuale analizate (care folosesc criterii diferite de eficacitate), în accepțiunea noastră, o combinație a *modelului obiectivului* și *modelului constituenților multipli* reprezintă o soluție adecvată pentru măsurarea îmbunătățirii calității serviciilor publice. O etapă importantă a constat în revizuirea literaturii de specialitate privind modelele de măsurare a performanței autorităților locale, o concluzie principală fiind aceea că studiile revizuite aferente perioadei 2019

- 2023 arată o creștere a preocupărilor înspre măsurarea calității serviciilor (modele multidimensionale), limitând analiza strictă a raportărilor financiare (modele unidimensionale), care poate deveni speculativă, în defavoarea obiectivelor sociale pe care le au de îndeplinit autoritățile locale. Procesul de măsurare a performanței bugetare este îngreunat de o serie de obstacole, motiv pentru care odată identificate, pe cale de consecință, am formulat și unele propuneri care să contribuie la îmbunătățirea cuantificării performanței bugetare publice în general, și locale, în subsidiar.

Îndeplinirea **obiectivului principal nr.4** care tratează analiza *impactului descentralizării locale asupra calității serviciilor publice în țările membre UE*, s-a concretizat prin atingerea obiectivelor specifice asociate și confirmarea ipotezei de cercetare propuse. Astfel, plecând de la accepțiunea generală potrivit căreia descentralizarea cheltuielilor publice către nivelurile locale conduce la o îmbunătățire a calității serviciilor publice, cercetarea efectuată a avut ca scop să ofere noi perspective în ceea ce privește evaluarea efectelor concrete ale descentralizării locale, urmărită prin intermediul funcțiunilor COFOG (din domeniile educației, sănătății și protecției sociale), precum și a altor cheltuieli (restul cheltuielilor totalizate pe cele 7 funcțiuni din cele 10 COFOG), contribuind în acest fel la o înțelegere mai profundă a modului în care diverse sectoare experimentează niveluri diferite de impact și de alocare a resurselor, oferind perspective nuanțate care depășesc analizele generale ale descentralizării. Totodată, revizia literaturii de specialitate a reliefat faptul că nu există un consens cu privire la indicatorii de evaluare a calității serviciilor publice și a gradului de descentralizare locală, ceea ce ne-a determinat să justificăm și să includem în modelul nostru de cercetare acele variabile (dependentă, independente și de control) care au condus ca analiza empirică realizată să fie mai precisă și mai fiabilă. Pentru a defini relația dintre creșterea descentralizării locale și calitatea serviciilor publice în țările membre UE, metodologia de cercetare folosită a fost modelul de regresie panel, analiza datelor de tip panel presupunând trei abordări de modele, care au fost aplicate individual și comparate între ele, modelul cu efecte fixe dovedindu-se cel mai potrivit eșantionului de date folosit în studiu, procedându-se ulterior la verificarea validității acestuia. Rezultatele obținute au arătat faptul că simpla descentralizare a cheltuielilor publice nu va duce neapărat și în mod automat la o îmbunătățire a calității serviciilor publice. Astfel, deși s-a evidențiat faptul că, descentralizarea îmbunătățește, în general, calitatea serviciilor, totuși aceasta afectează negativ sectorul sănătății și cheltuielile de protecție socială, sugerând o dinamică specifică sectoarelor care nu a fost explorată în profunzime în lucrările

anterioare.

Plecând de la aceste constatări, o valoare ridicată cercetării întreprinse în cadrul acestui obiectiv este adusă de noutatea determinării unui nivel optim al descentralizării locale dezagregate în cadrul căruia un stat își poate maximiza în mod eficient calitatea serviciilor publice, prin aplicarea modelului de regresie panel prag, testarea robusteții modelului și interpretarea rezultatelor. Rezultatele demonstrează că relația dintre intensitatea descentralizării locale dezagregate și calitatea serviciilor publice nu este liniară și atunci când cheltuielile locale depășesc valoarea prag identificată, cheltuielile suplimentare constituie o risipă de resurse, reducând creșterea creșterea calității serviciilor publice. Furnizarea unei valori prag până la care nivelul de descentralizare poate influența în mod pozitiv calitatea serviciilor publice adaugă profunzime îndeplinirii obiectivului principal nr.4 din cadrul tezei de doctorat, iar prin înțelegerea sectoarelor care beneficiază de descentralizare locală și prin identificarea celor mai eficiente niveluri de cheltuieli, guvernele își pot spori capacitatea de a proiecta politici fiscale care optimizează furnizarea serviciilor publice.

Realizarea celui de-al **cincilea obiectiv principal** care a vizat *studiul dezvoltării regionale sustenabile*, s-a realizat prin definirea mai întâi a conceptelor, modelelor și principiilor dezvoltării regionale și analizei disparităților regionale. Având în vedere faptul că obiectivul central al politicilor de dezvoltare regională vizează reducerea disparităților, analiza disparităților regionale la nivelul UE dar și la nivelul României, a reliefat faptul că există încă inegalități economice și sociale semnificative atât între statele sale membre (interregional) cât și pe plan intern (intra-regional), confirmând ipoteza de cercetare formulată. Astfel, la nivel interregional, analiza indicatorului *PIB/capita (PCS)*, pentru anul 2022, arată existența unor disparități semnificative la nivelul UE, ecartul indicatorului dintre cea mai săracă regiune (Mayotte din Franța) și cea mai bogată regiune (Southern din Irlanda) fiind de aproape de 10 ori. Totodată, a rezultat faptul că cele mai bogate 15 regiuni se află situate în țările din Europa de Nord și de Vest (Irlanda, Luxemburg, Olanda, Belgia, Danemarca, Germania și Cehia), în timp ce cele mai sărace 15 regiuni se regăsesc, preponderent, în țările din Europa de Est (Bulgaria, Ungaria, România), dar și în Franța și Grecia. O distribuție similară a reieșit și urmare a analizei indicatorului *IDU*, țările din nordul și vestul Europei (Danemarca, Suedia, Germania, Irlanda) înregistrând cele mai ridicate valori ale indicatorului, la polul opus regăsindu-se țările est-europene (Slovacia, Ungaria, România și

Bulgaria).

Pe plan intra-regional, disparitățile dintre regiunile României, analizate ca medie a perioadei pe 10 ani (2012-2021) prin prisma indicatorilor *PIB regional pe cap de locuitor (prețuri curente)* și *Câștigul salarial nominal mediu net lunar*, arată diferențieri accentuate în special între regiunea care include capitala (București-Ilfov) și celelalte regiuni, dar și între Regiunea Vest (care după Regiunea București-Ilfov înregistrează cele mai bune valori ale ambilor indicatori) și Regiunea Nord-Est (cu cele mai slabe valori ale indicatorilor). Totodată, decalajele analizate între statele membre UE în ceea ce privește dezvoltarea regională sustenabilă, măsurate pentru nivelul atins în anul 2022 prin intermediul indicilor *ODD* și *LNOB*, arată că scorurile maxime (înregistrate de Finlanda, Suedia, Danemarca) și minime (România, Bulgaria, Cipru), sunt similare în privința ambilor indici. Aproximativ la mijlocul perioadei de implementare a Agendei 2030, indicele *ODD* (care reprezintă barometrul universal de evaluare a gradului de atingere a celor 17 *ODD*-uri) reliefează faptul că media indicelui pentru UE este de 71 de puncte, medie ridicată de progresele realizate de Finlanda, Suedia și Danemarca, în timp ce România, Bulgaria și Cipru se află la sfârșitul clasamentului. Realizarea dezvoltării sustenabile fiind condiționată de asigurarea resurselor financiare, analiza finanțării prin intermediul mecanismului *AOD* (mecanism care funcționează la nivel mondial), reliefează că UE, deși nu a atins încă procentul asumat încă din anul 2017 de 0,70% de *AOD în VNB* (procentul atins fiind de 0,58 % în anul 2022), rămâne totuși în poziția de principal donator, furnizând 43% din *AOD* globală destinată statelor în curs de dezvoltare. Cele două surse majore de finanțare a dezvoltării sustenabile la nivelul UE, respectiv *FEDR* și *FRR*, asigură sinergiile necesare atingerii *ODD*-urilor, la mijlocul perioadelor de aplicare un grad mai ridicat fiind înregistrat de accesările din *FRR*, cu o medie a UE de 35%, urmare a faptului că statele UE au ales o abordare a celor 2 surse de finanțate definită ca “o delimitare temporală”, cu absorbția fondurilor ținută mai întâi asupra resurselor *FRR* și apoi asupra *FEDR* (cu unele efecte de substituție între cele două instrumente). Această abordare este datorată faptului că *FRR* este un instrument proiectat și bazat pe performanță (pe realizarea reformelor instituționale) față de *FEDR* (a căror alocare se face doar în funcție de *PIB* pe cap de locuitor), dar este și cauzată de obstacolele semnalate de statele membre în accesarea simultană a celor două surse de finanțare. Nu în ultimul rând, plecând de la constrângerile bugetare tot mai accentuate în finanțarea realizării dezvoltării regionale sustenabile, guvernele trebuie să ia în considerare și ceilalți actori interesați care dispun de resurse financiare, exemplificând mediul privat național și

internațional, reprezentat de companii și instituții financiare.

Ținând cont de importanța rolului pe care autoritățile locale în au în implementarea *Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă a României 2030*, motivat de faptul că gradul de succes depinde, mai întâi, de asigurarea unei autonomii financiare corespunzătoare, urmată apoi de alocarea fondurilor publice pentru investiții durabile, analiza dinamicii indicatorului “*Gradul de autonomie financiară*” realizată pe o perioadă de zece ani la nivelul celor șapte regiuni de dezvoltare, prin excluderea influenței regiunii București-Ilfov (care înregistrează valori distorsionante în cazul *veniturilor proprii* luate în calculul indicatorului, ca urmare a avantajului de regiune capitală), a relevat faptul că media indicatorului a oscilat între cea mai scăzută valoare de 36,9% în anul 2015 și cea mai ridicată valoare de 47,4% în anul 2022, ceea ce denotă încă un grad ridicat de dependență a bugetelor locale față de bugetul de stat, de resurse financiare insuficiente obținute prin eforturile proprii și pe cale de consecință de multiple obstacole în realizarea dezvoltării regionale sustenabile într-un ritm susținut. Regiunile de dezvoltare Centru și Vest s-au situat permanent peste media anuală a indicatorului în timp ce regiunile Nord-Est, Sud-Vest Oltenia și Sud Muntenia (începând cu anul 2015) s-au plasat permanent sub media indicatorului în fiecare an. Alocarea fondurilor publice locale pentru investiții a condus la analiza indicatorului “*Capacitatea de investire*”, regiunile cele mai implicate în derularea investițiilor și care s-au situat permanent deasupra mediei anuale a indicatorului, fiind regiunile Nord-Vest și Sud-Vest Oltenia. Media anuală a indicatorului a variat între cea mai scăzută valoare de 17,1% în anul 2017 și cea mai ridicată valoare de 32,4% în anul 2020. Totodată, începând cu anul de raportare 2022, investițiile efectuate de autoritățile locale din fondurile alocate prin PNRR reprezintă o imensă oportunitate în realizarea dezvoltării sustenabile, perspectivă în care urmărirea accesării și utilizării acestor fonduri poate completa și reprezenta un viitor cadru de evaluare a performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile.

Cel de-al **șaselea obiectiv principal**, care a constat în *evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile*, a fost îndeplinit prin atingerea obiectivelor specifice propuse, inclusiv prin testarea și confirmarea ipotezei de cercetare formulate. Astfel, s-a realizat identificarea și propunerea unor indicatorii care să cuantifice cele două dimensiuni, respectiv performanța gestionării fondurilor publice locale și dezvoltarea sustenabilă la nivel local, urmărind ca aceștia să acopere ambele dimensiuni din punct de vedere al obiectivelor, relevanței, orizontului de timp, disponibilității și acurateții datelor, precum și legătura

cât mai directă între performanța gestionării fondurilor publice locale și eforturile proprii ale autorităților locale în realizarea dezvoltării sustenabile locale.

Analiza centralizată a datelor referitoare la performanța gestionării fondurilor publice locale (prin utilizarea unui număr de 10 indicatori ai veniturilor, cheltuielilor și performanței administrative), respectiv a dezvoltării sustenabile locale (utilizând un număr de 8 indicatori economici, sociali și de mediu), efectuată la nivelul celor 40 de municipii reședință de județ din România (cu excepția municipiului București), arată că municipiile Sibiu, Cluj-Napoca, Oradea, Arad și Slatina înregistrează poziții foarte bune atât în ceea ce privește performanța gestionării fondurilor publice locale cât și dezvoltarea sustenabilă, în timp ce municipiul Vaslui are cele mai mari dificultăți pe ambele dimensiuni. Totodată, municipiile Râmnicu Vâlcea și Pitești se poziționează cel mai des la mijlocul clasamentului indicatorilor aferenți ambelor dimensiuni analizate.

Construirea indicelui compozit pentru evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile (IPLS) a devenit necesară și deosebit de utilă pentru a măsura performanța gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile la nivelul municipiilor reședință de județ din România, realizând analize spațio-temporale folosind seturi de variabile și date diferite, în vederea testării robusteții modelului propus. Constatările validează faptul că modelul sugerat generează estimări fiabile în diferite intervale de timp și luând în considerare noi variabile, oferind informații robuste și valoroase pentru evaluarea realizată. Ulterior, municipiile reședință de județ au fost grupate în patru categorii de performanță, în funcție de valoarea IPLS, respectiv:

- municipii care înregistrează performanță foarte bună: Sibiu, Cluj-Napoca, Baia Mare, Brașov și Constanța;
- municipii cu performanță bună, exemplificând: Oradea, Miercurea-Ciuc, Târgu-Jiu, Timișoara, Arad, etc;
- municipii cu performanță medie, exemplificând: Slatina, Alba Iulia, Craiova, Tulcea, Pitești, Târgu Mureș, Iași, etc;
- municipii cu performanță slabă: Vaslui, Giurgiu și Botoșani.

Principalele contribuții, din cadrul prezentei teze de doctorat, sub aspect teoretico – conceptual, sunt:

- am realizat o definiție a bugetului local dintr-o perspectivă mai complexă, care înglobează o

multitudine de semnificații, începând de la aceea de document de prezentare a veniturilor și cheltuielilor pentru o perioadă determinată, apoi ca act juridic de aprobare a fondurilor publice de către autoritățile locale, folosit ca mod de prezentare și utilizare a resurselor financiare și utilizat ca instrument managerial și de politică fiscală locală;

- am analizat principalele modalități de bugetare locală utilizate, cu prezentarea avantajelor și dezavantajelor fiecărei modalități de bugetare, ceea ce ne-a condus spre abordarea potrivit căreia bugetarea pe bază de programe răspunde în modul cel mai eficient cerințelor actuale atât ale autorităților, cât și ale publicului;
- am prezentat mecanismele privind echilibrarea bugetelor locale, cu identificarea unor principii de bună practică în conceperea și aplicarea acestor mecanisme, principii a căror respectare asigură o mai bună și echitabilă aplicare a acestor mecanisme;
- am realizat o sistematizare și o prezentare a variabilelor cu impact semnificativ, negativ sau pozitiv, asupra sustenabilității financiare a bugetelor locale, considerate deosebit de utile a fi avute în vedere la bugetarea anuală și multianuală a fondurilor publice;
- definirea mai complexă a conceptului performanței bugetare, a fost realizată prin descompunerea și definirea conceptelor de eficiență și eficacitate și implicit a efectelor de tip output (măsurarea eficienței) și outcome (măsurarea eficacității), realizând și o analiză critică a modelelor de evaluare a eficacității în sfera serviciilor publice;
- modalitățile diverse de măsurare a performanței bugetare locale, ne-au condus spre o sistematizare a acestor modalități, prin revizuirea literaturii de specialitate, reliefând faptul că în ultima perioadă cercetările se axează preponderant pe utilizarea modelelor multidimensionale care alătură indicatorilor financiari și indicatori nonfinanciari (precum indicatori sociali, de mediu, sau implicarea cetățenilor în actul de guvernare);
- am identificat, justificat și sistematizat indicatori relevanți și adecvați care să cuantifice cele două dimensiuni, respectiv performanța gestionării fondurilor publice locale și dezvoltarea sustenabilă la nivel local.

Principalele contribuții de ordin empiric, din cadrul prezentei teze de doctorat, sunt:

- a fost evidențiată evoluția sumelor alocate pentru echilibrarea bugetelor locale, precum și ponderea sumelor pentru echilibrare în total venituri ale bugetelor locale, la nivelul României;
- a fost analizat impactul activității Curții de Conturi a României asupra bugetelor locale verificate,

rezultând un efect benefic ca urmare a scăderii în timp a valorilor abaterilor de la legalitate și regularitate;

- am realizat analize empirice comparative, structurale și în dinamică, ale bugetelor locale din România, comparativ cu un eșantion țări membre UE, prin intermediul unor indicatori specifici;
- prin intermediul metodei econometrice a regresiei simple liniare, am analizat impactul datoriei publice locale asupra datoriei publice totale la nivelul UE, arătând că nu există o legătură statistică puternică și directă între creșterea datoriei publice locale și a datoriei publice totale;
- am procedat la analiza gradului de intervenție al autorităților locale, la nivelul UE, prin intermediul unor indicatori specifici, rezultatele arătând că autoritățile locale din statele dezvoltate sunt mai puternic intervenționiste, iar fondurile alocate de către acestea sunt direcționate prioritar spre finanțarea educației, sănătății și a protecției sociale, în timp ce autoritățile din statele în curs de dezvoltare și slab intervenționiste direcționează prioritar fonduri pentru susținerea cheltuielilor privind acțiunile economice sau serviciilor publice generale;
- a fost prezentată evoluția Fondului de rezervă bugetară aflat la dispoziția guvernului, precum și evoluția alocărilor la nivel local a sumelor din Fondul de rezervă bugetară, trăgând un semnal de alarmă în special asupra alocărilor “generice”, fără o destinație precisă și transparentă a sumelor;
- studierea econometrică amplă și robustă realizată privind impactul influenței descentralizării locale asupra calității serviciilor publice, în țările membre UE, a relevat faptul că simpla descentralizare a cheltuielilor publice nu va duce automat la o îmbunătățire a calității serviciilor publice; noutatea furnizării unei valori prag până la care nivelul de descentralizare poate influența în mod pozitiv calitatea serviciilor publice adaugă profunzime studiului realizat;
- cuantificarea disparităților de dezvoltare regională, la nivelul UE și al României, a scos în evidență existența și perpetuarea acestor decalaje;
- decalaje importante se înregistrează și în ceea ce privește dezvoltarea regională sustenabilă, motiv pentru care am analizat progresele statelor membre UE în atingerea indicilor ODD și IDU, concomitent cu evoluția accesării mecanismelor de finanțare destinate dezvoltării regionale sustenabile;
- dezvoltarea sustenabilă la nivelul regiunilor României fiind condiționată de gestionarea resurselor publice, am cuantificat modul de asigurare a resurselor publice locale, urmată de alocarea acestora, rezultând discrepanțe ridicate între regiunile de dezvoltare;
- am procedat la analiza comparativă a datelor referitoare la performanța gestionării fondurilor

publice locale, precum și a celor referitoare la dezvoltarea sustenabilă locală la nivelul municipiilor reședință de județ din România, centralizarea și sistematizarea indicatorilor utilizați reliefând diferențieri accentuate între primele 15 municipalități și ultimele 15 municipalități clasate.

- am construit și testat un indice compozit pentru evaluarea performanței gestionării fondurilor publice locale în contextul dezvoltării sustenabile (IPLS) la nivelul municipiilor reședință de județ din România, dovedind robustețea modelului propus, valorile IPLS conducându-ne la gruparea acestor municipii în patru categorii de performanță diferite.

Rezultatele cercetării au fost valorificate pe parcursul tot parcursul pregătirii doctorale, demersul științific concretizându-se prin participări la conferințe naționale și internaționale, precum și publicarea de articole științifice în reviste de prestigiu din țară și din străinătate.

Lucrările prezentate în cadrul conferințelor, precum și articolele științifice publicate, sunt:

- Candale Virgil. The public-private partnership in Romania, between opportunities and challenges. The situation in the European Union, The 28th International Economic Conference of Sibiu (IECS), “Lucian Blaga” University of Sibiu, 28.05.2021;
- Candale Virgil, Ocolișanu Andreea. Budgetary Performance In The Case Of Local Public Authorities, A Target To Reach, But More Than That, A Must, International Conference Knowledge Economy – Challenges of the 21st Century, Universitatea “Constantin Brâncoveanu” Pitești, 26.11.2021. Articolul a fost publicat în Management Strategies, Anul XIV, nr. 1 (55) /2022, revistă editată de Universitatea “Constantin Brâncoveanu” Pitești, Editura Independența Economică, p. 13-19.
- Ocolișanu Andreea, Candale Virgil, Agârbiceanu Marcela Simona. (2021). The Role of The Public Investment Policy In The Funding Of Sustainable Development, Analele Universității “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Economie, vol.5, 220-227, 2021, ISSN 2344 – 3685/ISSN-L 1844 – 7007;
- Ocolișanu Andreea, Candale Virgil. Current Challenges in Allocating Financial Resources for Public Investment, The 28th International Conference The Knowledge-Based Organization, “Nicolae Bălcescu” Land Forces Academy Sibiu, 16-18 iunie 2022, Sibiu, România. Articolul a fost publicat în Conference proceedings, eISSN 2451-3113, Vol. XXVIII, No.2, 2022, DOI:

10.2478/kbo-2022-0047.

- Candale Virgil. The intervention of local public government in the economy – a comparative analysis at the EU level, International Conference: “Intelligent analysis and prediction of economic and financial crime in a cyber-dominated and interconnected business world”, Faculty of Economics and Business Administration Cluj-Napoca, 29-30 september 2023;
- Oprean Marius Ioan, Candale Virgil. Performanța managerială în administrația publică locală din România, în perioada crizei COVID 19, prin prisma instituțiilor supreme de audit, The 31th International Economic Conference of Sibiu (IECS), “Lucian Blaga” University of Sibiu, 23 – 25 mai 2024;
- Candale Virgil, Oprean Marius Ioan, Ocolișanu Andreea. (2024). Study on the impact of local public debt on the total public debt at EU level, Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Economie, vol.2, 144-151, ISSN 2344-3685, ISSN-L 1844-7007.

În baza rezultatelor, concluziilor desprinse și contribuțiilor proprii aduse urmare a cercetării efectuate, am formulat următoarele **recomandări**, care să contribuie la creșterea performanței bugetare locale în contextul dezvoltării sustenabile, recomandări cu privire la:

- definirea SMART a obiectivelor autorităților locale și comunicarea permanentă a acestora părților interesate (cetățenilor, mediului politic, mediului academic, piețelor de creditare, etc);
- identificarea, raportarea și evaluarea periodică a unor indicatori calitativi pentru măsurarea performanței bugetare locale, având în vedere că raportarea obligatorie este reglementată de cadrul legal actual în România doar pentru anumiți indicatori strict financiari;
- selecția obiectivă a măsurilor și țintelor de performanță propuse de către managerii publici locali (ordonatorii principali de credite, administratorii publici ai unităților administrativ-teritoriale), precum și implementarea un sistem de management al performanței pentru a valida cadrul de măsurare propus al performanței;
- reformarea serviciilor publice, punând accent pe măsurile de reducere a dimensiunii și costului aparatului public, consolidând în același timp meritocrația, pregătirea periodică și evaluarea performanței angajaților legate de obiectivele SMART, predefinite, ale autorităților locale;
- creșterea rolului cetățeniei active prin consultarea și implicarea cetățenilor în actul de guvernare locală (exemplificând introducerea unor linii de bugetare distincte destinate

- selectării celor mai interesante proiecte propuse de cetățenii comunității respective);
- accelerarea măsurilor de e-guvernare, prin continuarea implementării accesării serviciilor online și dezvoltării de ghișee unice, pentru a îmbunătăți calitatea furnizării serviciilor publice locale;
 - construirea încrederii cetățenilor prin creșterea transparenței, prin îmbunătățirea legislației privind datele deschise, a achizițiilor publice și funcționarea autorităților anticorupție;
 - conștientizarea mediului politic și obținerea sprijinului acestuia în realizarea și continuitatea reformelor administrative, inclusiv a realizării reorganizării administrativ-teritoriale a României, luând în considerare obiectivele de reducere a disparităților zonale existente și perpetuate deja de foarte mult timp și având în vedere numărul mare de unități administrativ-teritoriale, situație care cauzează multiple dezavantaje privind gestionarea fondurilor publice locale și conduce la furnizarea de servicii publice slabe calitativ;
 - intensificarea eforturilor implementării Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) în concordanță cu jaloanele și țintele stabilite, precum și cu timpii de implementare;
 - luarea în considerare a evaluărilor periodice (inclusiv de tip peer review) și implementarea recomandărilor auditurilor externe efectuate de către Curtea de Conturi a României, ca instrumente moderne, calificate și consacrate de îmbunătățire a rezultatelor bugetelor entităților verificate.

Limitele cercetării sunt date de faptul că tematica abordată în prezenta teză de doctorat este una deosebit de complexă, complexitate derivată pe de-o parte de procesele de descentralizare tot mai accelerate inițiate spre nivelurile de guvernare locală (proces care diferă de la un stat la altul), iar pe de altă parte de provocările întâlnite în realizarea dezvoltării sustenabile într-un ritm susținut, având în vedere constrângerile bugetare tot mai ridicate cauzate inclusiv de succesiunea de situații de criză (criza financiară, criza pandemică, criza energetică provocată de conflictul militar din apropiere, etc).

O primă limitare și poate cea mai restrictivă, este dată de indisponibilitatea unor baze de date (în special pentru România) care să cuprindă indicatori de evaluare a performanței bugetare locale, limitare care a făcut ca indicatorii utilizați în cadrul prezentei teze să necesite un efort considerabil în prelucrarea datelor și construirea acestora, limitând astfel numărul utilizării lor. Această limitare a condus la o altă, respectiv, deși majoritatea indicatorilor analizați au fost construiți pentru o perioadă rezonabilă de zece ani, restrângerea intervalului de timp la această

perioadă putând să nu reflecte în totalitate evoluții și tendințe foarte precis conturate.

Metodologia utilizată în ceea ce privește procesul de documentare și analiza de specialitate prin revizuirea literaturii de specialitate, a studiilor și rapoartelor necesare fundamentării prezentei cercetări științifice, poate constitui o limitare dată de volumul mare de informații existente și care nu au putut fi cuprinse într-o singură lucrare de cercetare.

Eșantionul utilizat în studiul empiric privind studierea influențelor între datoria publică locală și datoria publică totală (în special orizontul de timp), ar putea constrânge extrapolarea constatărilor, deoarece este posibil să nu surprindă în mod cuprinzător toate tendințele, rămânând o posibilă direcție de cercetare viitoare.

Totodată, deși studiul empiric realizat privind influența descentralizării locale asupra calității serviciilor publice la nivelul UE ne oferă o înțelegere mult mai bună asupra acestui fenomen, inclusiv asupra intensității relației dintre descentralizarea cheltuielilor publice locale și calitatea serviciilor publice, dimensiunea insuficientă a eșantionului disponibil poate fi un motiv pentru lipsa de semnificație statistică pentru aceste variabile independente, întrucât s-ar putea să nu surprindă pe deplin tendințele pe termen lung sau evoluțiile recente în ceea ce privește descentralizarea fiscală și calitatea serviciilor publice.

Astfel, limitările inerente constatate pe parcursul cercetării realizate, nu doar necesită, ci chiar solicită o continuare, o completare și o dezvoltare ulterioară a tematicii abordate, aceste limitări putând constitui deopotrivă, perspective ale cercetării în lucrări ulterioare.

Ținând cont de complexitatea cercetării, de rezultatele obținute dar și de limitările întâlnite pe parcurs, continuarea cercetării creează noi perspective și oportunități de studiu, ***principalele direcții de cercetare*** putând fi reprezentate de:

- studierea influențelor între datoria publică locală și datoria publică totală prin extinderea orizontului de timp, pentru fundamentarea rezultatelor preliminare obținute;
- continuarea cercetării empirice privind influența descentralizării cheltuielilor locale asupra calității serviciilor publice în țările membre UE, prin introducerea de noi variabile, pe măsura disponibilității datelor;
- proiectarea de noi indicatori compoziți care să evalueze performanța gestionării fondurilor publice la nivel local, care să încorporeze indicatori financiari (exemplificând datoria publică locală, indicatori ai lichidității, ai rezultatului patrimonial) și nonfinanciari suplimentari, precum și testarea acestor indicatori în contextul dezvoltării sustenabile la nivelul României, pe măsura

disponibilității datelor;

- efectuarea unui studiu privind impactul gestionării performante a fondurilor publice locale asupra dezvoltării sustenabile la nivelul regiunilor UE, având în vedere obiectivul central al politicilor UE de reducere a disparităților regionale;
- evaluarea empirică a contribuției investițiilor publice locale derulate prin PNRR, asupra dezvoltării sustenabile realizate la nivel local.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

I. Lucrări de specialitate

1. Aboobaker, A., Ugurlu, E. N. (2023). Weaknesses of MMT as a Guide to Development Policy. *Cambridge Journal of Economics*, 47(3), 555-574
2. Aczél, Á., Homolya, D. (2011). Risks of the indebtedness of the local government sector from the point of view of financial stability, *MNB Bulletin*, October 2011
3. Afonso, A., Schuknecht, L., Tanzi, V. (2006). Public sector efficiency: evidence for the new EU member states and emerging markets, *European Central Bank, Working Paper No. 581*
4. Agrawal, D.R.; Brueckner, J.K., Brühlhart, M. (2024). Fiscal Federalism in the Twenty-First Century. *Annual Review of Economics*, 16. <https://doi.org/10.1146/annurev-economics-081623-020713>
5. Alesina, A., Ardagna, S. (2010). Large changes in fiscal policy: taxes versus spending. *Tax policy and the economy*, 24(1), 35-68
6. Alexeev, M., Kurlyandskaya, G. (2003). Fiscal federalism and incentives in a Russian region. *Journal of Comparative Economics*, 31(1), 20-33
7. Anam, C., Plaček, M. (2023). The Development of Fiscal Decentralization and Its Impact on Economic Growth. In: *The Palgrave Handbook of Global Social Problems*. Palgrave Macmillan, Cham.
8. Andre, C., Garcia, C. (2014). Local public finances and municipal reform in Finland, *OECD Economics Department Working Papers*, no. 1121, OECD Publishing, Paris, 9
9. Andreula, N., Chong, A., Guillen, J. B. (2009). Institutional quality and fiscal transparency
10. Antonescu, D. (2003). Romanian regional development policy in context of European Union structure, 54-55
11. Antonescu, D., Popa, F. (2014). Regional development and territorial programming in context of new cohesion policy (2014-2020)
12. Anwar, S. (2004). Fiscal Decentralization in Developing and Transition Economies: Progress, Problems, and the Promise. *Policy Research Working Paper 3282*, World

Bank, Washington, DC

13. Arends, H. (2020). The Dangers of Fiscal Decentralization and Public Service Delivery: a Review of Arguments. *Politische Vierteljahresschrift*, 61(3), 599-622. <https://www.jstor.org/stable/48745702> <https://www.jstor.org/stable/48745702>
14. Arunachalam, M., Chen, C., Davey, H. (2017). A model for measuring financial sustainability of local authorities: model development and application. *Asia-Pacific Management Accounting Journal (APMAJ)*, 12(1), 39-76
15. Avrămescu, T. C., Ungureanu, E. (2009). Controversies Regarding the Economic Part Played by the State in Economy. *Theoretical and Applied Economics*, 4(4), 57
16. Balaguer-Coll, M.T.; Prior, D.; Tortosa-Ausina, E. (2010). Decentralization and Efficiency of Local Government. *Annals of Regional Science*, 45, 571-601. doi:10.1007/s00168-009-0286-7
17. Balaguer-Coll, T.M., Prior, D., Tortosa-Ausina, E. (2016). On the Determinants of Local Government Debt: Does One Size Fit All?. *International Public Management Journal*, 513-542, DOI: 10.1080/10967494.2015.1104403
18. Balaguer-Coll, M. T., Brun-Martos, M. I., Márquez-Ramos, L., Prior, D. (2019). Local government efficiency: determinants and spatial interdependence. *Applied Economics*, 51(14), 1478-1494
19. Bartle, J. R., Kriz, K. A., & Morozov, B. (2011). Local government revenue structure: trends and challenges. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, <https://doi.org/10.1108/JPBAFM-23-02-2011-B005>
20. Barros, C. P. (2007). Technical and allocative efficiency of tax offices: a case study. *International Journal of Public Sector Performance Management*, 1(1), 41-61
21. Barrow, M., Wagstaff, A. (1989). Efficiency measurement in the public sector: an appraisal. *Fiscal Studies*, 10(1), 72-97
22. Bastianen, A.; Keuffer, N. (2024). Are the normative rationales of local autonomy related to democratic legitimacy justified? Evidence from 57 countries in Europe and beyond (1990-2020). *Local Government Studies*, 1-21, <https://doi.org/10.1080/03003930.2024.2378128>.
23. Bătrâncea, I., Bechiş, L., Bătrâncea, L., Stoia, I. (2013). Ratios method-a way of measuring the local government performance. *Annals of Faculty of Economics*, 1(2), 296-304
24. Bellamy, S., Kluvers, R. (1995). Program budgeting in Victorian local government. *Financial Accountability and Management*, 11(1), 38-57
25. Benito, B., Bastida, F., Vicente, C. (2012). Political Budget Cycles in Local Governments. *Lex Localis-Journal of Local Self-Government*, 10(4)
26. Bercu, A. M., Tofan, M., Cigu, E. (2015). New challenges concerning sustainable local development. Romanian case. *Procedia Economics and Finance*, 20, 65-71
27. Berenschot, W., Mulder, P. (2019). Explaining regional variation in local governance: Clientelism and state-dependency in Indonesia. *World Development*, 122, 233-244
28. Bisogno, M., Cuadrado-Ballesteros, B., García-Sánchez, I. M. (2017). Financial

- sustainability in local governments: Definition, measurement and determinants. *Financial sustainability in public administration*, 57-83
29. Bisogno, M., Cuadrado-Ballesteros, B., Santis, S., Citro, F. (2019). Budgetary solvency of Italian local governments: an assessment. *International Journal of Public Sector Management*, 32(2), 122-141
 30. Blackbaby, F. T. (2011). Wynne Godley—A Bibliography. *The Stock-Flow Consistent Approach: Selected Writings of Wynne Godley*, 255.
 31. Blank, J. L. (2018). Measuring the performance of local administrative public services. *BRQ Business Research Quarterly*, 21(4), 251-261
 32. Boex, J., Martinez-Vazquez, J. (2007). Designing Intergovernmental Equalization Transfers with Imperfect Data: Concepts, Practices, and Lessons. In: Martinez-Vazquez, J., Searle, B. (eds) *Fiscal Equalization*. Springer, Boston, MA., https://doi.org/10.1007/978-0-387-48988-9_12
 33. Bolívar, M.P.R., Galera, A.N., Muñoz, L.A. (2014). New Development: The Role of Accounting in Assessing Local Government Sustainability. *Public Money and Management* 34 (3), 233–236
 34. Bolívar, M.P.R., Galera, A.N., Muñoz, L.A., López Subirés, M. D. (2016t). Risk factors and drivers of financial sustainability in local government: An empirical study. *Local Government Studies*, 42(1), 29-51
 35. Boyne, G., Farrell, C., Law, J. (2003). *Evaluating public management reforms: Principles and practice*. McGraw-Hill Education (UK)
 36. Bonam, D., Galati, G., Hindrayanto, I., Hoerberichts, M., Samarina, A., Stanga, I. (2019). Inflation in the euro area since the global financial crisis (No. 1703). Netherlands Central Bank, Research Department
 37. Bradford, D. F., Malt, R. A., Oates, W. E. (1969). The rising cost of local public services: Some evidence and reflections. *National tax journal*, 22(2), 185-202
 38. Brady, G. L. (2020). Modern monetary theory: Some additional dimensions. *Atlantic Economic Journal*, 48, 1-9
 39. Bran, F., Alpopi, C., Burlacu, S. (2018). Territorial development-disparities between the developed and the least developed areas of Romania. *Lumen Proceedings*, 6(1), 146-155
 40. Brusca, I., Rossi, F. M., Aversano, N. (2015). Drivers for the financial condition of local government: A comparative study between Italy and Spain. *Lex localis*, 13(2), 161
 41. Buchanan, J.M. (1960). The Theory of Public Finance. *Southern Economic Journal*, 26(3), 234-238. <https://doi.org/10.2307/1054956>
 42. Budding, T., Faber, B., Schoute, M. (2022). Integrating non-financial performance indicators in budget documents: the continuing search of Dutch municipalities. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, 34(1), 52-66
 43. Buijs, A., Hansen, R., Van der Jagt, S., Ambrose-Oji, B., Elands, B., Rall, E. L., Møller, M. S. (2019). Mosaic governance for urban green infrastructure: Upscaling active citizenship from a local government perspective. *Urban Forestry & Urban Greening*, 40,

44. Bunescu, L. (2015). Tax Performance Assessment in Scandinavian Countries. *Studies in Business and Economics*, 10(1), 47-65
45. Cahill, A. G., James, J. A. (1992). Responding to municipal fiscal distress: An emerging issue for state governments in the 1990s, 88-94
46. Caldas Montes, G.; Albuquerque Bastos, J.C.; de Oliveira, A.J. (2019). Fiscal transparency, Government Effectiveness and government spending efficiency: Some international evidence based on panel data approach. *Economic Modelling*, 79, 211-225. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2018.10.013>
47. **Candale**, V. (2021). The public-private partnership in Romania, between opportunities and challenges. The situation in the European Union, The 28th International Economic Conference of Sibiu (IECS), „Lucian Blaga” University of Sibiu, 28.05.2021
48. **Candale**, V., Ocolişanu, A. (2022). Budgetary Performance In The Case Of Local Public Authorities, A Target To Reach, But More Than That, A Must. *Management Strategies Journal*, 55(1), 13-19
49. **Candale**, V. (2023). The intervention of local public government in the economy – a comparative analysis at the EU level, International Conference: “Intelligent analysis and prediction of economic and financial crime in a cyber-dominated and interconnected business world”, Faculty of Economics and Business Administration Cluj-Napoca, 29-30 september 2023
50. **Candale**, V., Oprean, M.I., Ocolişanu, A. (2024). Study on the impact of local public debt on the total public debt at EU level. *Annals of Constantin Brancusi University of Targu-Jiu. Economy Series/Analele Universităţii Constantin Brâncuşi din Târgu-Jiu Seria Economie*, (2)
51. Canikalp, E.; Turan, T.; Ünlükaplan, I. (2021). The Effects of Fiscal Decentralization on General and Local Government Size: Does Composite Index Matter? *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 64(E), 5-23. doi:10.24193/tras.64E.1
52. Carmeli, A. (2002). A conceptual and practical framework of measuring performance of local authorities in financial terms: Analysing the case of Israel. *Local Government Studies*, 28(1), 21-36
53. Carmeli, A. (2008). The Fiscal Distress of Local Governments in Israel: Sources and Coping Strategies. *Administration & Society* 39, 984–1007
54. Ceaşescu, I. (2018). Short analysis of regional disparities în România. *Annals of Constantin Brancusi University of Targu-Jiu. Economy Series/Analele Universităţii Constantin Brâncuşi din Târgu-Jiu Seria Economie*, (1)
55. Chai, N. (2009). Sustainability performance evaluation system in government: A balanced scorecard approach towards sustainable development. *Springer Science & Business Media*
56. Chandra Jha, P. (2015). Theory of fiscal federalism: an analysis. *J. Soc. Soc. Econ. Dev*, 17, 241-259. <https://doi.org/10.1007/s40847-015-0009-0>.
57. Chang, H.L.; Su, C.W. (2010). Is R&D Always Beneficial? *Review of Pacific Basin*

58. Chohan, U. W. (2020). Modern Monetary Theory (MMT): a general introduction
59. Choi, S. O., Bae, S. S., Kwon, S. W., Feiock, R. (2010). County limits: Policy types and expenditure priorities. *The American Review of Public Administration*, 40(1), 29-45
60. Choi, N. (2021). Analyzing local government capacity and performance: Implications for sustainable development. *Sustainability*, 13(7), 3862
61. Cigu, E. (2011). Finanțe publice locale Rolul lor în întărirea autonomiei unităților administrative-teritoriale. Editura Tehnopress, Iași, 221
62. Cigu, E., Bercu, A. M., Tofan, M., Tiță, S. M. (2021). Exploring the Fiscal Responsibility through Active Citizenship for Governance Quality. *Sustainability*, 14(1), 145
63. Cigu, E., Onofrei, M., Gavriluță, A.F. (2022). Fiscal decentralization and local governance quality. *European administrative area-integration and resilience dynamics*, 147
64. Cohen, J., Cohen, P., West, S.G., Aiken, L.S. (2003). *Applied Multiple Regression/Correlation Analysis for the Behavioral Sciences*, 3rd ed.; Lawrence Erlbaum Associates: Mahwah, NJ, USA
65. Colander, D. (2010). The economics profession, the financial crisis, and method. *Journal of Economic Methodology*, 17(4), 419-427
66. Coman (Nuță), A.C.; Lupu, D.; Nuță, F.M. (2023). The impact of public education spending on economic growth in Central and Eastern Europe. An ARDL approach with structural break. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 36(1), 1261-1278, doi:10.1080/1331677X.2022.2086147
67. Connolly, T., Conlon, E. J., Deutsch, S. J. (1980). Organizational effectiveness: A multiple-constituency approach. *Academy of management review*, 5(2), 211-218
68. Conceição, P. (2022). Human development report 2021/2022, 13, https://hdr.undp.org/system/files/documents/global-report-document/hdr2021-22pdf_1.pdf
69. Cuadrado-Ballesteros, B., Mordán, N., García-Sánchez, I. M. (2013). Is local financial health associated with citizens' quality of life? *Social Indicators Research*, 119(2), 559-580
70. Dachin, A., Mosora, L. C. (2012). Influence factors of regional household income disparities in Romania. *Journal of Social and Economic Statistics*, 1(1), 78-93
71. De Borger, B., Kerstens, K., Costa, A. (2002). Public transit performance: what does one learn from frontier studies? *Transport reviews*, 22(1), 1-38
72. Diaz-Serrano, L., & Meix-Llop, E. (2019). Decentralization and the quality of public services: Cross-country evidence from educational data. *Environment and Planning C: Politics and Space*, 37(7), 1296-1316. <https://doi.org/10.1177/2399654418824602>
73. Dick-Sagoie, C., Andraz, J.M.L.G. (2020). Decentralization for improving the provision of public services in developing countries: A critical review. *Cogent Economics & Finance*,

- 8(1). <https://doi.org/10.1080/23322039.2020.1804036>
74. Dima, C., Rădulescu, C. V., Petrescu, I. E., Diaconu, A. (2023). Challenges Regarding the Performance of Public Investment Projects
75. Dollery, B., Grant, B. (2011). Financial Sustainability and Financial Viability in Australian Local Governments. *Public Finance and Management* 11 (1), 28–47
76. Drew, J., Dollery, B. (2014). The impact of metropolitan amalgamations in Sydney on municipal financial sustainability. *Public Money & Management*, 34(4), 281-288
77. Drucker, P. (2001). The efficiency of the decision makers. Bucharest: Editura Destin, 147
78. Duho, K.C.T.; Amankwa, M.O.; Musah-Surugu, J.I. (2020). Determinants and convergence of Government Effectiveness in Africa and Asia. *Public Administration and Policy: An Asia-Pacific Journal*, 23(2), 199-215. <https://doi.org/10.1108/PAP-12-2019-0039>
79. Easterly, W., Rebelo, S. (1993). Fiscal policy and economic growth. *Journal of monetary economics*, 32(3), 417-458
80. Edwards, S. (2019). Modern monetary theory: Cautionary tales from Latin America. *Cato J.*, 39, 529
81. Ejobowah, J. (2018). The Second-Generation Theory of Fiscal Federalism: A Critical Evaluation. *Perspectives on Federalism*, 10, 222-245. doi:10.2478/pof-2018-0011.
82. Elander, I. (2002). Partnerships and urban governance. *International social science journal*, 54(172), 191-204
83. Elliott, F. (2023). The Advantages of Decentralized Government from the Viewpoint of Public Service Innovation. *Journal of Management and Administration Provision*
84. Engdaw, B. (2022). The effect of administrative decentralization on quality public service delivery in Bahir Dar city administration: the case of Belay Zeleke sub-city. *Cogent Social Sciences*, 8(1), 2004675
85. Esping-Andersen, G. (1989). The three political economies of the welfare state. *Canadian Review of Sociology/Revue canadienne de sociologie*, 26(1), 10-36
86. Farrell, M. J. (1957). The measurement of productive efficiency. *Journal of the Royal Statistical Society Series A: Statistics in Society*, 120(3), 253-281
87. Fendel, R., Schmidt, A. (2023). Verglüht der Stern der Modern Monetary Theory? *Wirtschaftsdienst*, 103(1), 48-54
88. Fossati, A.; Panella, G. (Eds.) (1999). *Fiscal Federalism in the European Union* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203976159>
89. Førsund, F. R. (2017). Measuring effectiveness of production in the public sector. *Omega*, 73, 93-103
90. Gadomski, W., Inotai, A., Krupa, K., Krupa, J., Köhler, H., Orłowski, W. (2015). *How Much State in Economy—A Selection of Essays*. CEED Institute: Warsaw, Poland
91. García-Sánchez, I. M., Mordán, N., Cuadrado-Ballesteros, B. (2014). Do electoral cycles affect local financial health?. *Policy Studies*, 35(6)
92. Gavriluta, A. (2016). Implications of Regional Development on Local Autonomy. *Journal*

- of Public Administration, Finance and Law, (09), 44
93. Geddes, M. (2000). Tackling social exclusion in the European Union? The limits to the new orthodoxy of local partnership. *International journal of urban and regional research*, 24(4), 782-800
 94. Godley, W., Lavoie, M. (2006). *Monetary economics: an integrated approach to credit, money, income, production and wealth*. Springer
 95. Guillamón, M.D., Bastida, F., Benito, B. (2011). The determinants of local government's financial transparency. *Local Government Studies*, 37(4), 391-406
 96. Guo, S., Pei, Y. și Xie, Z. (2022). Un model dinamic de descentralizare fiscală și de acumulare a datoriei publice. *Journal of Public Economics* , 212 , 104692
 97. Haas, J. S., D'Erman, V. J., Schulz, D. F., Verdun, A. (2020). Economic and fiscal policy coordination after the crisis: is the European Semester promoting more or less state intervention?. *Journal of European Integration*, 42(3), 327-344
 98. Hail, S. (2018). Modern Monetary Theory. *Economics for Sustainable Prosperity*, 141-182
 99. Halásková, M., Halásková, R. (2009). Administrative territorial structures in EU countries and their specifics. *Scientific papers of the University of Pardubice, Series D, Faculty of Economics and Administration*. 15
 100. Halaskova, R., Halaskova, M., Gavurova, B., Kocisova, K. (2022). The local governments efficiency in the EU countries: Evaluation by using the data envelopment analysis. *Montenegrin Journal of Economics*, 18(1), 127-137.
 101. Hansen, E. (1999). Threshold effects in non-dynamic panels: Estimation, testing, and inference. *Journal of Econometrics*, 93(2), 345-368. [https://doi.org/10.1016/S0304-4076\(99\)00025-1](https://doi.org/10.1016/S0304-4076(99)00025-1).
 102. Head, B. W. (2019). Forty years of wicked problems literature: Forging closer links to policy studies. *Policy and Society*, 38(2), 180-197
 103. Hegele, Y.; Karakaçi, V.; Lang, A.; Mushani, A. (2024). Compliance with national standards of decentralized public services: The case of preschool services in Albania. *Public Administration and Development*, 44(2), 75-90. <https://doi.org/10.1002/pad.2037>
 104. Hoskins, B. L., Mascherini, M. (2009). Measuring active citizenship through the development of a composite indicator. *Social indicators research*, 90, 459-488
 105. Husman, A. I. (2014). Rolul bugetelor locale în cadrul bugetului general consolidat, *Working Papers*, nr.2
 106. Ibrahim, A.H.H. (2024). Decentralization and its impact on improving public services. *International Journal of Social Sciences*, 7(2), 45-53. <https://doi.org/10.21744/ijss.v7n2.2278>
 107. Ichim, C. (2011). Changes in the structure of Romanian local budget. *The USV Annals of Economics and Public Administration*, 10(1), 243-248
 108. Islam, R., Montenegro, C. E. (2002). What determines the quality of institutions?
 109. Jayadev, A., Mason, J. W. (2018). *Mainstream Macroeconomics and Modern Monetary*

- Theory: What Really Divides Them? Institute for New Economic Thinking
110. Jin, H., Qian, X., Chin, T., Zhang, H. (2020). A Global Assessment of Sustainable Development Based on Modification of the Human Development Index via the Entropy Method. *Sustainability*, doi: 10.3390/SU12083251
 111. Johansson, P. O., Lofgren, K. G. (1996). Economic efficiency. In A. Kuper & J. Kuper (Eds.), *The social science encyclopedia*. New York, NY: Routledge
 112. Jong, D., Tsvetkova, A., Lembcke, A. C., Ahrend, R. (2021). A comprehensive approach to understanding urban productivity effects of local governments: Local autonomy, government quality and fragmentation, *OECD Regional development papers no.11*
 113. Kearns, A. (1995). Active citizenship and local governance: political and geographical dimensions. *Political geography*, 14(2), 155-175
 114. Kelly, J. M., Rivenbark, W. C. (2008). Budget theory in local government: The process-outcome conundrum. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*
 115. Kerr, S. (1975). On the folly of rewarding A, while hoping for B. *Academy of Management journal*, 18(4), 769-783
 116. Kiewiet, D. R., Szakaty, K. (1996). Constitutional limitations on borrowing: An analysis of state bonded indebtedness. *The Journal of Law, Economics, and Organization*, 12(1)
 117. Kloha, P., Weissert, C.S., Kleine, R. (2005). Someone to watch over me: State monitoring of local fiscal conditions. *The American Review of Public Administration*, 35(3)
 118. Kloot, L., Martin, J. (2000). Strategic performance management: A balanced approach to performance management issues in local government. *Management accounting research*, 11(2), 231-251
 119. Krishnamurthy, R., Desouza, K., Dawson, G., Ho, A. (2018). Factors promoting the collection of performance measurement: Evidence from US Local Governments
 120. Kyriacou, A. P., Roca-Sagalés, O. (2019). Local decentralization and the quality of public services in Europe. *Social Indicators Research*, 145(2), 755-776
 121. Kyriacou, A. P., Roca-Sagalés, O. (2021). Does decentralising public procurement affect the quality of governance? Evidence from local government in Europe. *Local Government Studies*, 47(2), 208-233
 122. Laitinen, I., Kinder, T., Stenvall, J. (2018). Local public service productivity and performance measurement. *International Journal of Knowledge-Based Development*, 9(1), 49-75
 123. Lafortune, G., Fuller, G., Bermont Diaz, L., Kloke-Lesch, A., Koundouri, P., Riccaboni, A. (2022). *Achieving the SDGs: Europe's Compass in a Multipolar World*. Europe Sustainable Development Report 2022. SDSN and SDSN Europe. France: Paris
 124. László, V. (2019, May). Local Government Debts in the EU countries. In 27th NISPAcee Annual Conference, https://www.nispa.org/files/conferences/2019/e-proceedings/system_files/papers/local-government-debts-vertesy.pdf [data dostępu: 24.08. 2022].
 125. Lee, S. Y., Whitford, A. B. (2009). *Government Effectiveness in Comparative Perspective*.

- Journal of Comparative Policy Analysis: Research and Practice, 11(2), 249–281. <https://doi.org/10.1080/13876980902888111>
126. Levin, A., Lin, C. F., Chu, C.-S. (2002). Unit root tests in panel data: asymptotic and finite-sample properties. *Journal of Econometrics*, 108, 1-24. [https://doi.org/10.1016/S0304-4076\(01\)00098-7](https://doi.org/10.1016/S0304-4076(01)00098-7)
 127. Li, S., Gong, Q., Yang, S. (2019). A Sustainable, Regional Agricultural Development Measurement System Based on Dissipative Structure Theory and the Entropy Weight Method: A Case Study in Chengdu, China. *Sustainability*, doi: 10.3390/SU11195313
 128. Lohri, C. R., Camenzind, E. J., Zurbrugg, C. (2014). Financial sustainability in municipal solid waste management—Costs and revenues in Bahir Dar, Ethiopia. *Waste management*, 34(2), 542-552
 129. Lopes, N. V., Dhaou, S. B. (2018, April). Public service delivery framework: Case of Canada, China and Estonia. In *Proceedings of the 11th International Conference on Theory and Practice of Electronic Governance* (pp. 101-110)
 130. Lukáč, J., Teplická, K., Čulková, K., Hrehová, D. (2021). Evaluation of the financial performance of the municipalities in Slovakia in the context of multidimensional statistics. *Journal of Risk and Financial Management*, 14(12), 570
 131. Mackintosh, M. (1992). Partnership: issues of policy and negotiation. *Local economy*, 7(3), 210-224
 132. Manoharan, A. P., Melitski, J., Holzer, M. (2023). Digital governance: an assessment of performance and best practices. *Public Organization Review*, 23(1), 265-283
 133. Mandl, U., Dierx, A., Ilzkovitz, F. (2008). The effectiveness and efficiency of public spending (No. 301). Directorate General Economic and Financial Affairs (DG ECFIN), European Commission, p.2
 134. Marcou, G. (1998). *La régionalisation et ses conséquences sur l'autonomie locale* (Vol. 64). Council of Europe, 19-33
 135. Martin, S., Downe, J. (2014). Performance measurement of local public service networks. In *Public value management, measurement and reporting* (Vol. 3, 43-64). Emerald Group Publishing Limited
 136. Matos, S.; Jorge, S.; Moura e Sá, P. (2023). Measuring local public expenditure effectiveness using sustainable development goals. *International Journal of Public Sector Management*, 36(4/5), 440-462. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-01-2023-0003>
 137. Mașca, S. G., Văidean, V. L., Golguț, A. (2011). Statul și economia—aspecte teoretice și evidențe empirice în UE. *Economie teoretică și aplicată*, 18(5), 558
 138. Mașca, S. G., Văidean, V. L., Golgut, A. (2011). Determinants of State Intervention: Evidence for the EU. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 7(33), 150-169
 139. Melkers, J., Willoughby, K. (2005). Models of performance-measurement use in local governments: Understanding budgeting, communication, and lasting effects. *Public Administration Review*, 65(2), 180-190
 140. Mihaiu, D. M., Opreana, A., Cristescu, M. P. (2010). Efficiency, effectiveness and

- performance of the public sector. Romanian journal of economic forecasting, 4(1), 132-147
141. Mihaiu, D. (2014). Measuring performance in the public sector: Between necessity and difficulty. *Studies in Business & Economics*, 9(2)
 142. Mihaiu, D. (2016). Analysis of Sustainable Performance in Romania's Local Public Administrations: An External Stakeholders Perspective. *Expert Journal of Economics*, 4(3)
 143. Mikesell, J. L. (2007). Fiscal administration in local government: An overview. Washington DC, World Bank, 27-51
 144. Mitroi, F. (1999). Auditul de performanță (Controlul rezultatelor). Conținut și perspective, Societatea "Adevărul" S.A., București, 11
 145. Mises, L. (2011). *Intervenționismul-o analiză economică*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
 146. Misi Lopes, L.E.; Packham, N.; Walther, U. (2023). The effect of governance quality on future economic growth: an analysis and comparison of emerging market and developed economies. *SN Bus Econ*, 3, 108. <https://doi.org/10.1007/s43546-023-00488-3>
 147. Mohr, L. B. (1973). The concept of organizational goal. *American Political Science Review*, 67(2), 470-481
 148. Moldovan, B.A. (2018). Performanța financiară în administrația publică locală și dezvoltarea economică a comunităților, *Presa Universitară Clujană*, 71-152
 149. Mosora, C. (2013). *Keynesismul: Intervenționism și crize economice*. Centrul pentru economie și Libertate ECOL, București, <https://www.ecol.ro/index.php?go=content&id=985>
 150. Moșteanu, T. (2008). *Buget și Trezorerie Publică*, Ediția a III-a revizuită, Editura Universitară, București, 141-142
 151. Muldoon-Smith, K., Sandford, M. (2021). Grasping the nettle: the central–local constraints on local government funding in England, *Territory, Politics, Governance*
 152. Navarro-Galera, A., Rodríguez-Bolívar, M. P., Alcaide-Muñoz, L., López-Subires, M. D. (2016). Measuring the financial sustainability and its influential factors in local governments. *Applied Economics*, 48(41)
 153. Newman, P. (2020). Modern monetary theory: An Austrian interpretation of recrudescing Keynesianism. *Atlantic Economic Journal*, 48, 23-31
 154. Nguyen, V.H.; Le, T.H. (2023). An Alternative Approach to Assess the Impacts of Countercyclical Fiscal Policy in Developing Countries. *Journal of Economic Integration*, 38(3), 439-465. DOI: <https://doi.org/10.11130/jei.2023.38.3.439>
 155. Niemann, F.S. (2019). *Local public finance in Europe- Denmark*, Bertelsmann Stiftung, 252
 156. Oates, W.E. (1999). An Essay on Fiscal Federalism. *Journal of Economic Literature*, 37(3), 1120-1149
 157. Ocolişanu, A., Candale, V., Agârbiceanu, M., S. (2021). The Role of The Public Investment Policy In The Funding Of Sustainable Development, *Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Economie*, vol.5, 220-227, ISSN 2344 –

158. Ocolişanu, A., **Candale**, V. (2022). Current Challenges in Allocating Financial Resources for Public Investment. In International conference KNOWLEDGE-BASED ORGANIZATION (Vol. 28, No. 2, 46-50)
159. Oh, Y., Jeong, S. H., Shin, H. (2019). A strategy for a sustainable local government: are participatory governments more efficient, effective, and equitable in the budget process?. *Sustainability*, 11(19), 5312
160. Oliva, C. V., Martínez, A. M. R., López, M. D. G. (2013). Voting behavior and budget stability. *Revista de contabilidad: Spanish accounting review [RC-SAR]*, 16(1)
161. Onofrei, M., Bostan, I., Cigu, E., Vatamanu, A. F. (2023). Ensuring Budgetary Resources at the Level of Local Communities in the Current Social-Economic Context: Evidence for Romanian Municipalities. *Economies*, 11(1), 22
162. Oprea, F. (2011). *Sisteme bugetare publice. Teorie și practică*, Editura Economică, București, 18
163. Oprea, F., Cigu, E. (2012). Local budget consolidation as an instrument of local autonomy-evidence from Romania. *Revista Economica*, (4), 473-481
164. Palley, T. I. (2015). Money, fiscal policy, and interest rates: A critique of Modern Monetary Theory. *Review of Political Economy*, 27(1), 1-23
165. Panizza, U. (1999). On the determinants of fiscal centralization: Theory and evidence. *Journal of public economics*, 74(1), 97-139
166. Pelinescu, E., Anton, L. V., Ionescu, R., Tasca, R. (2010). The analysis of local budgets and their importance in the fight against the economic crisis effects. *Romanian Journal of Economic Forecasting*, 17-32
167. Petre, I. D. (2019). The dynamics of the number of employees, average monthly salary, income per household and pensions in Romania and the South-Muntenia region. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture & Rural Development*, 19(2)
168. Profiroiu, A., Profiroiu, M. (2007). Cadrul de analiză a performanțelor sectorului public. *Economie Teoretică și Aplicată*, 1(506), 41-50
169. Providence, C. (2019). Nine Indicators to Assess the Financial Issues of Local Government Administrations in Haiti. *Scholedge International Journal of Management & Development* ISSN 2394-3378, 6(2), 7
170. Rainey, H. G., Steinbauer, P. (1999). Galloping elephants: Developing elements of a theory of effective government organizations. *Journal of public administration research and theory*, 9(1), 1-32
171. Rainey, H. G. (2009). *Understanding and managing public organizations*. John Wiley & Sons
172. Rivenbark, W.C., Kelly, J.M. (2006). Performance Budgeting in Municipal Government, *Public Performance & Management Review*, 30:1, 35-46
173. Quinn, R. E., Rohrbaugh, J. (1981). A competing values approach to organizational

- effectiveness. Public productivity review, 122-140
- 174.Rahmat, M.B. (2020). Politics Political Dynamics and Accountability of Regional Budgets in Creating Budget Transparency. *Aristo*, 9(2). doi:10.24269/ARS.V9I2.2706
- 175.Raffer, C., Valesco, N. (2019). Local public finance in Europe- Sweden, Bertelsmann Stiftung, 252, 202-212
- 176.Robjohns, J. (2007). Methods explained: Contributions to growth rates under annual chain-linking. *Economic & Labour Market Review*, 1(6), 53-56
- 177.Rodriguez Bolivar, M. P., Navarro Galera, A., Alcaide Munoz, L., Lopez Subires, M. D. (2016). Analyzing forces to the financial contribution of local governments to sustainable development. *Sustainability*, 8(9), 925
- 178.Română, A. (2002). Dezvoltarea regională și integrarea europeană (Simion, E., Iancu, A.(coord.)), Grupul de reflecție Evaluarea stării economiei naționale, ESEN–2. Integrarea României în Uniunea Europeană, Institutul Național de Cercetări Economice, Centrul de Informare și Documentare Economică
- 179.Rutgers, M. R., Van Der Meer, H. (2010). The origins and restriction of efficiency in public administration: Regaining efficiency as the core value of public administration. *Administration & Society*, 42(7), 755-779
- 180.Schaeffer, M., Yilmaz, S. (2008). Strengthening local government budgeting and accountability. World Bank Policy Research Working Paper
- 181.Schepelmann, P., Goossens, Y., Makipaa, A. (2009). Towards sustainable development: Alternatives to GDP for measuring progress (No. 42). Wuppertal Spezial
- 182.Schrott, L., Gächter, M., & Theurl, E. (2015). Regional development in advanced countries: A within-country application of the Human Development Index for Austria. *DANUBE*, 6(1), 1-23
- 183.Schiavo-Campo, S. (2007). The budget and its coverage. *Budgeting and Budgetary Institutions*, 53-88
- 184.Scutariu, A. L., Scutariu, P. (2015). The link between financial autonomy and local development. The case of Romania. *Procedia Economics and Finance*, 32, 542-549
- 185.Setiawan, A., Tjiptoherijanto, P., Mahi, B.R., Khoirunurrofik, K. (2022). The Impact of Local Government Capacity on Public Service Delivery: Lessons Learned from Decentralized Indonesia. *Economies*, 10(12), 323. <https://doi.org/10.3390/economies10120323>
- 186.Shah, A. (2014). Principles and the practice of fiscal equalization transfers with special emphasis on solidarity or Robin Hood Programs. In The Ministry of Finance, Poland and the World Bank Workshop on “Fiscal Equalization Transfers–International Practices: Lessons for Poland”, Warsaw, 11-12
- 187.Shahid, M.B., Jin, W., Abbasi, M.A., Li, L., Rasool, A., Bhatti, A.R., Hussien, A.S. (2024). Optimal weighting factor design based on entropy technique in finite control set model predictive torque control for electric drive applications. *Nature science reports*, 14, 12791,

doi: 10.1038/s41598-024-63694-5

188. Shao, J. (2023). Measurement of Local Fiscal Sustainability. *Frontiers in Business, Economics and Management*, 7(3), 324-329
189. Siddiqui, A. R. (2000). PDCA at Work in Public Sector. Retrieved on October, 23, 2007
190. Singaravelloo, K. (2008). Measuring performance of local authorities using composite performance index and perceived performance score (Doctoral dissertation, Universiti Putra Malaysia)
191. Sorensen, E., M. (2016). Austerity and the dynamics of a centralised cascade – in the case of Danish municipalities. Paper for presentation at the 2016 EGPA Conference, Panel V on Local and Regional Government, Utrecht, 24–26th August, 2016
192. Szyja, P. (2016). The role of the state in creating green economy. *Oeconomia Copernicana*, 7(2), 207-222
193. Tolbert, P. S., Hall, R. H. (2015). *Organizations: Structures, processes and outcomes*. Routledge
194. Tommaso, A. (2014). The Efficiency of Public Spending on Education: An Empirical Comparison of EU Countries. *European Journal of Education*, 49(4), 543-557
195. Treisman, D. (2002). Decentralization and the Quality of Government. unpublished paper, Department of Political Science, UCLA
196. Turley, G., Robbins, G., McNena, S. (2015). A framework to measure the financial performance of local governments. *Local government studies*, 41(3), 401-420
197. Tymoigne, E. (2023). Modern money theory on fiscal and monetary policies: empirics, theory, and praxis. *European Journal of Economics and Economic Policies*, 20(1), 11-22
198. Verga, C. M. (2017). Dificultăți privind aplicarea politicii regionale în România. *Acta Universitatis George Bacovia. Juridica*, 6(2), 353-388
199. Voinea, Ghe. (2002). *Finanțe Locale*, Editura Junimea, Iași, 47
200. Walker, R. M., Andrews, R. (2015). Local government management and performance: A review of evidence. *Journal of public administration research and theory*, 25(1), 101-133
201. Wällstedt, N., Grossi, G., Almqvist, R. (2014). Organizational solutions for financial sustainability: A comparative case study from the Swedish municipalities. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, 26(1), 181
202. Wilson, J. Q. (1989). *Bureaucracy: what government agencies do and why they do it*. New York: Basic, 316
203. Worthington, A., Dollery, B. (2000). Efficiency measurement in the local public sector: Econometric and mathematical programming frontier techniques. Queensland University of Technology, School of Economics and Finance
204. Wolf Jr, C. (1993). *Markets or governments: Choosing between imperfect alternatives*. MIT Press
205. Wray, L. R. (1998). *Understanding modern money*. Books
206. Wu R.M.X., Zhang Z., Yan W., Fan J., Gou J., Liu B., Gide E., Soar J., Shen B., Fazal-Hasan S., Liu Z., Zhang P., Wang P., Cui X., Peng Z., Wang Y. (2022). A comparative

- analysis of the principal component analysis and entropy weight methods to establish the indexing measurement. PLoS One, 27;17(1):e0262261, doi: 10.1371/journal.pone.0262261. PMID: 35085274; PMCID: PMC8802816
207. Xu, J., Li, W. (2022). The Impact of the Digital Economy on Innovation: New Evidence from Panel Threshold Model, Sustainability, 14, 15028. <https://doi.org/10.3390/su142215028>
208. Zachar, K. (2017). Fiscal Federalism. International Journal of Public Administration, Management and Economic Development, 2(2), 33-41
209. Zafra-Gómez, J. L., López-Hernández, A. M., Hernández-Bastida, A. (2009). Evaluating financial performance in local government: maximizing the benchmarking value. International Review of Administrative Sciences, 75(1), 151-167
210. Zafra-Gomez, J. L., Lopez-Hernandez, A. M., Hernández-Bastida, A. (2009). Developing a model to measure financial condition in local government: Evaluating service quality and minimizing the effects of the socioeconomic environment: An application to Spanish municipalities. The American Review of Public Administration, 39(4), 425-449
211. Zammuto, R. F. (1984). A comparison of multiple constituency models of organizational effectiveness. Academy of management review, 9(4), 606-616

II. Acte normative, regulamente și rapoarte ale autorităților de reglementare

1. American Accounting Association, Committee on Basic Auditing Concepts, A Statement of Basic Auditing Concepts, 1973
2. Brundtland Commission, Our common future, Oxford: Oxford University Press, p.27, 1987
3. Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15 octombrie 1985 adoptată la Strasbourg. Emitent: Act internațional, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 331 din 26 noiembrie 1997, art.3
4. Comisia Europeană COM (2019) 22, 30 ianuarie 2019, Document de reflecție către o dezvoltare durabilă până în 2030, disponibil la https://commission.europa.eu/document/download/3dab8f75-8c9d-4cf2-b215-d9098e69b654_ro?filename=rp_sustainable_europe_ro_v2_web.pdf
5. Comisia Europeană, Comunicat de presă, 18 iulie 2022, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4532
6. Comisia Europeană, comunicat de presă, 20 februarie, 2024, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240220-2>
7. Comisia Europeană, Evaluarea intermediară a Facilității de recuperare și reziliență. Consolidarea Uniunii noastre prin reforme și investiții ambițioase, 23 februarie 2024, {COM(2024) 82 final}, https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/mid-term-evaluation-recovery-and-resilience-facility-strengthening-our-union-through-ambitious_en
8. Comisia Națională de Strategie și Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial 2023 – 2027, p.31, 2024, raport disponibil la <https://cnp.ro/wp->

content/uploads/2024/01/Proгноza-2023-2027-in-profil-teritorial-afereanta-Proгноzei-macroeconomice-de-toamna-2023.pdf

9. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind cadrul de performanță pentru bugetul UE aferent CFM 2021-2027, {SWD(2021) 133 final}
10. Declarația de la Lima cu privire la liniile directoare ale principiilor auditului, adoptată de Congresul al IX-lea INTOSAI, secțiunea a 1-a, 1977
11. Declarație comună a Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, a Parlamentului European și a Comisiei Europene, OJ C 210, 30.6.2017, p. 1–24, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A42017Y0630%2801%29>
12. EU-Fiscal Sustainability Report. Brussels: European Commission, 2012
13. EU-Fiscal Sustainability Report. Brussels: European Commission, 2015
14. European System of Accounts (ESA), Eurostat/European Commission, Publication Office of the European Union, Luxembourg, 2010
15. Grupul ONU pentru dezvoltare durabilă, Valori universale, Principiul doi: nu lăsa pe nimeni în urmă, <https://unsdg.un.org/2030-agenda/universal-values/leave-no-one-behind>
16. HG nr. 877 din 9 noiembrie 2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 985 din 21 noiembrie 2018
17. HG nr.1.508 din 19 decembrie 2022 privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2022, pentru unele unități administrativ-teritoriale
18. IFAC, I., Recommended practice guideline reporting on the long-term sustainability of an entity's finances. Final Pronouncement July, 2013
19. Legea 273 din 29 iunie 2006 privind finanțele publice locale, publicată în Monitorul Oficial nr.618 din 18 iulie 2006
20. Legea nr.500 din 11 iulie 2002 privind finanțele publice, publicată în Monitorul Oficial nr.597 din 13 august 2002
21. Legea nr. 315 din 28 iunie 2004 privind dezvoltarea regională în România, Anexa 1, publicată în Monitorul Oficial nr.577 din 29 iunie 2004
22. OECD, Synthesis Report World Observatory on Subnational Government Finance and Investment, 2022
23. ORDIN nr. 244 din 3 noiembrie 2010 pentru aprobarea metodologiilor de aplicare a prevederilor art. 14 alin. (7), ale art. 57 alin. (2¹) și ale art. 76¹ alin. (1) lit. e) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale
24. OUG nr. 90 din 5 decembrie 2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, art.39
25. Planul Național de Redresare și Reziliență al României, <https://mfe.gov.ro/pnrr/>
26. Parlamentul European, Fișe descriptive despre Uniunea Europeană,

- <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/100/regiunile-ultraperiferice-rup>
27. RECOMANDAREA CONSILIULUI din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al României pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2022, JO nr. C 334/190, 01.09.2022
 28. Regulament privind activitatea de audit public extern, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 05.01.2023
 29. Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Facilității pentru redresare și reziliență, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/241>
 30. Resolution on Community regional policy and the role of the regions (Doc. A 2-218/ 88) JOCE n° C 326, p.289, disponibilă la <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:1988:326:FULL>
 31. Standardul INTOSAI P-12 – Valoarea și beneficiile instituțiilor supreme de audit – pentru a face o diferență în viața cetățenilor, 2019

III. Site-uri web:

Banca Mondială, <https://www.worldbank.org/content/dam/sites/govindicators/doc/ge.pdf>

Banca Mondială, Local government index - GovData360 (worldbank.org)

Banca Mondială, <https://www.worldbank.org/en/publication/worldwide-governance-indicators/interactive-data-access>

Comisia Europeană, https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/gov_10a_exp_esms.htm

Comisia Europeană, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematicfactsheet_public-finance-sustainability_ro.pdf

Comisia Europeană, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/data>

Comisia Europeană, [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Classification_of_the_functions_of_government_\(COFOG\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Classification_of_the_functions_of_government_(COFOG))

Comisia Europeană, https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/studies/self_rule_index_en.pdf

Comisia Europeană, <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/EU-budget-execution-overview/2jjj-66bt>

Comisia Europeană, https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/erdf_en

Consiliul Fiscal din România, <http://consiliulfiscal.ro/RA%20CF%202020%2028%20iunie%20ora%2015.pdf>

Curtea de Conturi a României, <https://www.curteadeconturi.ro/manuale-de-audit>

Curtea de Conturi a României, <https://www.curteadeconturi.ro/publicatii>

Direcția pentru Politici Fiscale și Bugetare Locale

:http://www.dpfbf.mdrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html

Institutul Național de Statistică,

https://insse.ro/cms/files/statistici/comunicate/ipc/a18/precizari_metodologice.pdf
Institutul Național de Statistică, Fișa indicatorului, baza de date <http://edemos.insse.ro/portal>
Ministerul Afacerilor Externe, <https://www.mae.ro/node/48037>
Ministerul Afacerilor Externe,
https://www.mae.ro/sites/default/files/file/anul_2022/2022_pdf/rst_2022_ro.pdf
Ministerul Finanțelor,
<https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/EvdatguvconformUERonoiembrie2022.pdf>
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației,
<https://mdlpa.ro/pages/politicadedezvoltareregionala>
Municipality Finance Plc Finland, <https://www.munifin.fi//about-us/>
Office of Auditor General of Canada. Indicators of Financial, 2012 <https://www.oag-ns.ca/audit-reports/financial-report-9>
Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică,
<https://www.oecd.org/countries/romania/37107586.pdf>
Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, <https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/official-development-assistance.htm>
Parlamentu European, <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/93/coeziunea-economica-sociala-si-teritoriala>
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, <https://hdr.undp.org/data-center/documentation-and-downloads>
Serviciul de Cercetare al Parlamentului European, <https://euauditors.medium.com/>
The Time Magazin, <https://content.time.com/time/subscriber/article/0,33009,842353-3,00.html>
Uniunea Europeană, <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/glossary/nomenclature-of-territorial-units-for-statistics-nuts.html>